Crna Gora
Državna revizorska institucija

DRI broj: 02-035/21-13/25
Podgorica, 19.07.2021. godine

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

Godišnjeg finansijskog izvještaja

Državne izborne komisije

za 2020 godinu

konačni izvještaj

Podgorica, jul 2021. godine

S A D R Ž A J

I	MIŠLJENJE I PREPORUKE	3
II	OPŠTI DIO	11
1.	PRAVNI OSNOV ZA VRŠENJE REVIZIJE	11
2.	OPŠTI PODACI O SUBJEKTU REVIZIJE	11
3.	VRSTA, PREDMET, CILJ I OBUHVAT REVIZIJE	15
4.	KRITERIJUMI REVIZIJE	16
5.	VRIJEME VRŠENJA REVIZIJE	18
III	UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE	18
6.	PLANIRANJE I IZVRŠENJE BUDŽETA	18
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ	21
8.	IZDACI	23
8.1.	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavaca	23
8.2.	Ostala lična primanja	25
8.3.	Rashodi za materijal	28
8.4.	Rashodi za usluge	29
8.5.	Rashodi za tekuće održavanje	30
8.6.	Ostali izdaci	31
8.7.	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	33
8.8.	Kapitalni izdaci	35
8.9.	Otplata obaveza iz prethodnog perioda	36
9.	BLAGAJNIČKO POSLOVANJE	36
10.	IMOVINA	38
11.	JAVNE NABAVKE	40
12.	SISTEM UNUTRAŠNJIH FINANSIJSKIH KONTROLA	46

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i izjašnjenja subjekta revizije, a u skladu sa članom 44 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji (DRI) i članom 45 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni Kolegijum DRI u sastavu **dr Branislav Radulović** (rukovodilac Kolegijuma) i **dr Milan Dabović** (član Kolegijuma), na sjednici Kolegijuma DRI održanoj 19.07.2021. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
Godišnjeg finansijskog izvještaja
Državne izborne komisije za 2020. godinu

Odgovornost subjekta revizije

Rukovodstvo subjekta revizije odgovorno je za **pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja**, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije (DRI) je da, na osnovu izvršene revizije, **izrazi mišljenje** da li je finansijski izvještaj Državne izborne komisije za 2020. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljen i prezentovan u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskom izvještaju, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Revizija je sprovedena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija. Državna revizorska institucija je poštovala etičke zahtjeve, planirala i izvršila reviziju na način kojim je obezbijeđeno razumno uvjerenje da li su finansijski izvještaji Državne izborne komisije sačinjeni i prezentovani, u svim materijalno značajnim pitanjima, u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja i da li je poslovanje subjekata revizije bilo u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima.

Revizija je obezbjedila vršenje postupaka kako bi se dobilo dovoljno adekvatnih dokaza na kojima se zasniva izraženo mišljenje. Sprovedeni postupci zavisili su od profesionalne procjene državnog revizora, uključujući procjenjivanje rizika od značajne neusklađenosti.

MIŠLJENJE

Finansijskom revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja Državne izborne komisije za 2020. godinu, nadležni Kolegijum DRI stekao je razumno uvjerenje da je isti, u svim materijalnim aspektima, **pripremljen u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.**

Za finansijsku reviziju je određena ukupna materijalnost za finansijske izvještaje kao cjelinu u iznosu od 24.896,33€, odnosno 1,67% od ukupnih izdataka Države izborne komisije koji iznose 1.490.798,30€.

Revizijom pravilnosti poslovanja Državne izborne komisije utvrđene su neusklađenosti poslovanja istog sa: Zakonom o zaradama u javnom sektoru, Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, Zakonom o izboru odbornika i poslanika, Zakonom o radu, Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, Zakonom o javnim nabavkama i Zakonom o upravljanju i unutrašnjm kontrolama u javnom sektoru, koje imaju materijalni ali ne i prožimajući karakter.

Na osnovu navedenog, nadležni Kolegijum DRI izražava:

- **pozitivno mišljenje** na Godišnji finansijski izvještaj Državne izborne komisije za 2020. godinu i
- **uslovno mišljenje** na usklađenost poslovanja sa propisima.

PREPORUKE

1. Revizija pravilnosti

1.1. U Službi Državne izborne komisije se **ne vodi evidencija prisutnosti** zaposlenih. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da subjekat revizije nije obezbijedio evidenciju (dokaz) o satima provedenim na aktivnostima prilikom sprovođenja lokalnih izbora u Tivtu i parlamentarnih izbora, kao i prekovremenim satima, pa se ne može utvrditi da li je ukupan broj sati koji su zaposleni proveli radeći van radnog vremena po osnovu ugovora o dopunskom poslu i Odluke o uvođenju rada dužeg od punog radnog vremena u skladu sa Zakonom o radu, u dijelu odredbi koje se odnose na maksimalno trajanje časova na nedjeljnom i godišnjem nivou. Utvrđeno je da subjekat revizije nema internu proceduru za obračun i isplatu zarada.

- **Državna izborna komisija treba da donese internu proceduru kojom će se urediti obračun zarada zaposlenih, način evidentiranja prisutnosti zaposlenih, sačinjavanja i dostavljanja izvještaja o ostvarenim časovima rada** (redovan rad, prekovremeni rad, noćni rad, rad u dane državnih i vjerskih praznika, dežurstva i dr.)**, sa jasno utvrđenim ovlašćenjima i odgovornostima svih zaposlenih koji sprovode proceduru.**

1.2. **Odlukom** o utvrđivanju naknada za rad u Državnoj izbornoj komisiji **utvrđene su naknade po više osnova** (mjesečne naknade za rad u Komisiji, naknade za prisustvo sjednicama Komisije i naknade za rad u Komisiji od dana raspisivanja izbora do utvrđivanja konačnih rezultata izbora). Čl. 26 **Zakona o zaradama u javnom sektoru** je propisano da zaposleni[1] u javnom sektoru mogu ostvariti **naknadu za članstvo u komisiji** ustanovljenoj posebnim zakonom.
Odlukom o utvrđivanju naknada za rad u Državnoj izbornoj komisiji **utvrđene su tri vrste naknada troškova,** iako je **pravo na naknadu troškova** nastalih u vezi sa radom zaposlenih u javnom sektoru **utvrđeno čl. 34 Zakona o zaradama u javnom sektoru,** dok su uslovi, način ostvarivanja i visina naknade troškova zaposlenih u javnom sektoru utvrđeni Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru.

- **Državna izborna komisija treba da naknade za rad u Državnoj izbornoj komisiji utvrđuje u skladu sa odredbama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.**

1.3. U **ugovorima o dopunskom poslu** koje je Državna izborna komisija zaključivala sa svojim zaposlenim nijesu navedeni podaci o radnom vremenu, nijesu precizno definisani poslovi koji se trebaju obaviti i način njihovog obavljanja, **što nije u skladu sa čl. 202 Zakona o radu** kojim je propisano da Ugovor o dopunskom radu, između ostalog, sadrži podatke o radnom vremenu i način obavljanja poslova.

- **Državna izborna komisija treba da obezbijedi da ugovori o dopunskom radu sadrže sve podatke propisane čl. 202 Zakona o radu.**

1.4. Državna izborna komisija angažovala je u 2020 god. jedno lice po osnovu **ugovora o djelu** za poslove **za koje je sistematizovano radno mjesto**, što nije u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, kojim je definisan postupak zasnivanja radnog odnosa i popunu radnih mjesta u organima državne uprave.

[1] "Zaposleni je i lice koje je izabrano, imenovano ili postavljeno u skladu sa propisima" (čl. 2 tačka 2 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru).

- **Državna izborna komisija treba da obezbijedi da se ugovori o djelu zaključuju u skladu sa čl. 669 Zakona o obligacionim odnosima i za poslove koji ne spadaju u osnovnu djelatnost poslodavca.**

1.5. U **ugovorima o dopunskom radu** (37 ugovora sa 10 zaposlenih, u vrijednosti 22.100,00€) nije navedeno ko je zadužen za kontrolu/nadzor nad izvršenjem ugovorenih poslova, kao ni obaveza izvještavanja o završenim poslovima pa shodno tome nije moguće provjeriti da li je ugovoreni posao obavljen u skladu sa ugovorom.
U nedostatku odgovarajućih evidencija nije moguće utvrditi da su poslovi po osnovu ugovora o dopunskom radu obavljani van radnog vremena.
Revizijom **ugovora o djelu** (43 ugovora u vrijednosti 48.160,33€) koje je zaključivala Državna izborna komisija utvrđeno je da: nema plana angažovanja lica po osnovu ugovora o djelu, nema kriterijume za izbor lica, ugovaran je različiti iznos naknada za iste poslove i isti period zaključenja ugovora; nije obezbijeđena kontrola/nadzor nad izvršenjem poslova; nije obezbijeđeno izvještavanje o obavljenom poslu, a shodno tome ni mogućnost utvrđivanja da li su obavljeni poslovi za koje je zaključen ugovor.

- **Preporučuje se DIK-u da donese internu proceduru kojom će se urediti način angažovanja, izbor lica, nadzor i kontrola zaključenih ugovora o djelu i ugovora o dopunskom radu,** kao i da:

  - **donose plan angažovanja** lica za ugovore o djelu i ugovore o dopunskom radu, kojim bi se pored iznosa sredstava definisale aktivnosti, poslovi, broj izvršilaca i očekivani efekti predmetnih ugovora u narednoj godini;

  - **jasno i precizno definiše obaveze uposlenika**, kao i ko je dužan za nadzor i kontrolu, prilikom zaključivanja ugovora o djelu i ugovora o dopunskom radu;

  - **uspostavi evidenciju ugovora** o djelu i ugovora o dopunskom radu;

  - **obezbijedi izvještaje** o sprovedenim aktivnostima i poslovima koji su predmet ugovora, kako od strane angažovanih lica tako i od strane nadležnih lica kod kojih su ista angažovana i da se na osnovu istih vrše isplate ugovorene naknade.

1.6. **Opštinske izborne komisije** nijesu dostavljale DIK-u zahtjeve za dodjelu sredstava sa specifikacijom ukupnih troškova, **što nije u skladu sa čl. 112 Zakona o izboru odbornika i poslanika**, kojim je propisano da zahtjev za dodjelu sredstava sa specifikacijom ukupnih troškova podnosi nadležna izborna komisija.

- **Državna izborna komisija treba da obezbijedi da Zahtjev za dodjelu budžetskih sredstava** (dio koji se odnosi na potrebe opštinskih izbornih komisija), **sačinjava na osnovu Zahtjeva za dodjelu sredstava sa specifikacijom ukupnih troškova**, koji podnose nadležne opštinske izborne komisije.

1.7. Izvještaji Opštinskih izbornih komisija o utrošku sredstava nijesu potpuni i sastavljeni u istoj formi.
Državna izborna komisija nije utvrdila način i vršila kontrolu upotrebe sredstava koje je uplaćivala opštinskim izbornim komisijama, **što nije u skladu sa čl. 112 Zakona o izboru odbornika i poslanika** kojim je propisano da DIK određuje način i vrši kontrolu upotrebe sredstava za rad organa za sprovođenje izbora.

- **Državna izborna komisija treba da utvrdi način i vrši kontrolu upotrebe sredstava za rad organa za sprovođenje izbora.**

1.8. U fakturama za zakup sale (4 fakture na ukupan iznos od 55.431,10€) su iskazana zaduženja za "*paket za konferencije i bankete*", po danima (od 10.07. do 14.09.2020. godine). Predmetne fakture ne sadrže pojedinačne ulazne cijene (zakup sale, broj učesnika, posluženje za jednog učesnika konferencije u sali, posluženje za jednog učesnika u toku pauze itd.), iz kog razloga nije omogućeno sprovođenje kontrole na način predviđen Uputstvom o radu Državnog trezora u tački 25. (stav d): „Službenik za ovjeravanje ovjerava zahtjev za plaćanje, ako utvrdi da su svi iznosi i obračuni tačni." Fakture su potpisane od strane ovlašćenih lica DIK-a.

- **Službenik za ovjeravanje treba da postupa u skladu sa tačkom 25 Uputstva o radu Državnog trezora i zahtjev za plaćanje ovjerava na osnovu dokumentacije** (faktura) **koja sadrži podatke na osnovu kojih se može uvjeriti da su iznosi i obračuni tačni.**

1.9. Ovlašćenje za podizanje gotovine za 2020. godinu, za potrebe DIK-a, imao je službenik, koji je bio ovlašćen i za punovažno potpisivanje[2] "*službenik za ovjeravanje*".

[2] Kartoni deponovanih potpisa

Podizanje gotovine, isplate iz blagajne, vođenje elektronskog dnevnika blagajne, kao ostale materijalno-finansijske i računovodstvene poslove, obavlja jedno lice.

- **Preporučuje se Državnoj izbornoj komisiji da sprovede kontrolne aktivnosti i u skladu sa mogućnostima razdvoji odgovornosti kojima se sprječava da jedno lice istovremeno bude odgovorno za odobravanje, ovlašćivanje, odnosno izvršenje, evidentiranje ili kontrolu.**

1.10. Državna izborna komisija raspolaže sa dva službena vozila, a za korišćenje istih nije doniijela akt kojim bi se uredio način korišćenja i upotreba prevoznih sredstava, **što nije u skladu sa čl. 5 Uredbe o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore.**

- **Rukovodilac Državne izborne komisije treba da donese akt kojim se uređuje način korišćenja i upotreba prevoznih sredstava, zavisno od posebnih potreba i specifičnosti organa i isti dostavi organu državne uprave nadležnom za poslove finansija.**

Napomena: Državna izborna komisija u Izjašnjenju na Preliminarni izvještaj DRI (br. 234/2 od 05.07.2021. godine) navodi: "da je Državna izborna komisija donijela 26.05.2021. god. Pravilnik o uslovima i načinu korišćenja službenih vozila u Državnoj izbornoj komisiji."

1.11. Državna izborna komisija je realizovala nabavke stolnjaka, zastava, usluge štampe priručnika za obuku biračkih odbora i pravila i uputstava za rad organa za sprovođenje izbora, a da nije sprovela odgovarajući postupak javne nabavke, jer je navedene predmete nabavke tretirala kao izborni materijal koji je izuzet od primjene Zakona o javnim nabavkama. Navedeni predmeti ne predstavljaju izborni materijal, pa njihovo izuzeće od primjene **Zakona o javnim nabavkama nije u skladu sa čl. 14** istog Zakona.

- **Državna izborna komisija treba da,** prilikom planiranja i realizacije nabavki, **kao izuzetak od primjene Zakona o javnim nabavkama tretira predmete nabavke koji su navedeni kao izborni materijal u Pravilima o jedinstvenim standardima za izborni materijal.**

Napomena: Državna izborna komisija u Izjašnjenju na Preliminarni izvještaj DRI (br. 234/2 od 05.07.2021. godine) navodi: "da je Državna izborna komisija otpočela aktivnosti na izradi novih Pravila o jedinstvenim standardima za izborni materijal, kako bi bila usklađena sa ostalim Pravilima i uputstvima za rad organa za sprovođenje izbora".

1.12. Državna izborna komisija sprovela je bez primjene Zakona o javnim nabavkama, nabavku zakupa dvije sale u hotelu "Hilton", za potrebe "bezbjednog sprovođenja parlamentarnih i lokalnih izbora u pet opština, uzimajući u obzir specifičnu epidemiološku situaciju u Crnoj Gori", na osnovu tačke 1 stav 1 čl. 14 Zakona o javnim nabavkama koji propisuje da se Zakon **ne primjenjuje** na "kupovinu ili zakup zemljišta, građevinskih objekata ili druge nepokretne imovine kao i prava koja se na njih odnose"

Uvidom DRI u ispostavljene fakture utvrđeno je da su osim zakupa sale, predmet nabavke bile i usluge hrane i pića (Conference&banqueting package), koje **nijesu izuzete od primjene Zakona o javnim nabavkama**.

- **Državna izborna komisija treba da, prilikom planiranja i realizacije nabavki, kao izuzetak od primjene Zakona o javnim nabavkama tretira predmete javne nabavke u skladu sa čl. 14 Zakona o javnim nabavkama, vodeći računa o načelima javnih nabavki** (konkurentnosti i transparentnosti).

1.13. Državna izborna komisija nije donijela interna dokumenta kojima je regulisano pravo korišćenja sredstava reprezentacije, limiti potrošnje mobilne telefonije (za zaposlene i članove komisije) i uslovi po kojima se zaposlenom odobrava plaćanje školarine. Državna izborna komisija, do početka revizije, nije sprovodila aktivnosti shodno Zakonu o upravljanju i unutrašnjm kontrolama u javnom sektoru.

Državni revizor je u toku revizije obaviješten da je subjekat revizije stupio u kontakt sa Ministarstvom finansija – Direktoratom za centralnu harmonizaciju, kako bi na najbolji način organizovali oblast unutrašnjih finansijskih kontrola i oblast unutrašnje revizije.

- **Preporučuje se subjektu revizije da donese interna akta kojima se reguliše potrošnja sredstava za reprezentaciju, mobilnu telefoniju i školarinu.**

- **Subjekt revizije treba da nastavi sa aktivnostima na uspostavljanju unutrašnjih finansijskih kontrola** u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjm kontrolama u javnom sektoru.

Napomena: Državna izborna komisija u Izjašnjenju na Preliminarni izvještaj DRI (br. 234/2 od 05.07.2021. godine) navodi da je 26.05.2021. g donijela sledeće akte: Pravilnik o troškovima za korišćenje mobilnih telefona, Pravilnik o blagajničkom poslovanju, Pravilnik o kućnom redu, Pravilnik o načinu pokretanja javne nabavke, Pravilnik o razduženju službenika sa opremom u slučaju prestanka radnog odnosa, Pravilnik o uslovima i načinu odobrenja službenih putovanja u zemlji i inostranstvu i Pravilnik za postupak izrade i praćenje realizacije plana javnih nabavki, kao i Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije poklona (01.06.2021. g.).

Izdaci za sudske sporove

Izdaci evidentirani na računu 4630 - Otplata obaveza iz prethodnog perioda u ukupnom iznosu od 4.541,28€ odnose se na prinudno izvršenje odnosno naplatu po osnovu sudskih odluka. Od strane Državne izborne komisije nijesu dostavljeni na uvid Zahtjevi za plaćanje koji se odnose na predmetne izdatke uz obrazloženje da je Ministarstvo finansija preusmjerilo sredstva na ovaj račun. Dostavljena je dokumentacija (Predlozi za izvršenje) po osnovu kojih su nastali izdaci.
Navedeno predstavlja ustaljenu praksu koja za posljedicu ima visoke sudske troškove i troškove izvršenja koji se plaćaju iz budžeta i onemogućava sprovođenje finansijske kontrole potrošnje državnog novca na način propisan Uputstvom o radu Državnog trezora.[3]

- **Ministarstvo finansija, Zaštitnik imovinsko pravnih odnosa i Državna izborna komisija treba da obezbijede da se postupa po pravosnažnim i izvršnim odlukama nadležnih sudova i drugih organa i tako izbjegne neekonomično trošenje budžetskih sredstava u postupku prinudne naplate potraživanja i obezbijede vršenje finansijske kontrole potrošnje državnog novca, na način propisan Uputstvom o radu Državnog trezora.**

Nadležni Kolegijum DRI utvrdio je da karakter nalaza u predmetnoj reviziji nalaže:

- da subjekt revizije, u roku od 30 dana po dostavljanju Konačnog izvještaja, izradi i dostavi Državnoj revizorskoj instituciji plan aktivnosti za realizaciju preporuka koji sadrži mjere, nosioce, aktivnosti i rokove.

- da subjekt revizije, u skladu sa čl. 15 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, u roku od šest (6) mjeseci, po dostavljanju Konačnog izvještaja, izvijesti DRI o preduzetim radnjama po izrađenim i dostavljenim preporukama.

Podgorica, 19.07.2021. godine

Rukovodilac Kolegijuma DRI
dr Branislav Radulović

Senator DRI

[3] Tačka 10 i tačke 21 do 29 Uputstva o radu državnog trezora

II OPŠTI DIO

1. PRAVNI OSNOV ZA VRŠENJE REVIZIJE

Pravni osnov za vršenje revizije Državne izborne komisije-DIK (Komisija ili subjekat revizije) sadržan je u:

- Ustavu Crne Gore, član 144 („Sl. list CG“ br. 01/07);
- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji, član 4 („Sl. list RCG“ br. 28/04, 27/06, 78/06 i „Sl. list CG“ br. 17/07, 73/10, 40/11, 31/14 i 70/17);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije, donesenom od strane Senata 17.12.2020. godine, (INTERNO BROJ 06-035/20-292);
- Odluci o vršenju revizije Kolegijuma DRI u sastavu: dr Branislav Radulović (rukovodilac Kolegijuma) i dr Milan Dabović (član Kolegijuma) broj 02-035/20-2360/2 od 30.12.2020. godine.

Revizija se izvršila u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG“ br. 3/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG“, br. 07/15) i
- INTOSAI[4] okvirom profesionalnih objava (IFPP[5]).

2. OPŠTI PODACI O SUBJEKTU REVIZIJE

Državna izborne komisija je samostalna potrošačka jedinica budžeta.
Komisija ima status pravnog lica.
Predsjednik Komisije, u kontrolisanom periodu, bio je g. Aleksa Ivanović.
Adresa Komisije je Ul. Novaka Miloševa 8, Podgorica.

Kartonom deponovanih potpisa[6] Komisje, novčanim sredstvima odobrenih Budžetom raspolažu lica ovlašćena za punovažno potpisivanje uz upotrebu pečata su do 11.03.2020. g. u svojstvu službenika za odobravanje: Đorđe Vukčević, Veljo Čađenović, u svojstvu službenika za ovjeravanje: Admir Duković, a od 11.03.2020. g. u svojstvu službenika za odobravanje: Aleksa Ivanović i Veljo Čađenović, u svojstvu službenika za ovjeravanje: Admir Duković.

[4] Međunarodna organizacije vrhovnih revizorskih institucija.
[5] INTOSAI Framework of Professional Pronouncements
[6] Karton deponovanih potpisa, Državna izborna komisija - 20102

2.1. Nadležnosti Državne izborne komisije

Nadležnosti Državne izborne komisije utvrđene su Zakonom o izboru odbornika i poslanika, u skladu sa kojim Državna izborna komisija:

1) stara se o zakonitom sprovođenju izbora i jedinstvenoj primjeni odredaba zakona;

2) prati primjenu i daje mišljenja u vezi sa primjenom zakona;

3) usklađuje rad opštinskih izbornih komisija i daje uputstva u vezi primjene zakona i vrši nadzor nad njihovim radom;

4) utvrđuje jedinstvene standarde za izborni materijal;

5) propisuje obrasce za sprovođenje izbornih radnji propisanih zakonom;

6) propisuje način proglašenja izbornih lista;

7) određuje način rukovanja i čuvanja izbornog materijala;

8) ocjenjuje da li su izborne liste za poslanike sastavljene i podnešene u skladu sa zakonom;

9) donosi rješenje o proglašenju izbornih lista za poslanike;

10) javno objavljuje broj birača u cjelini, po opštinama i po biračkim mjestima;

11) utvrđuje rezultate izbora za poslanike, kao i broj glasova za svaku izbornu listu i utvrđuje broj mandata koji pripada svakoj izbornoj listi za izbor poslanika;

12) javno objavljuje ukupne rezultate za izbor poslanika i po svakom biračkom mjestu u Crnoj Gori;

13) podnosi izvještaj Skupštini Crne Gore o rezultatima za izbor poslanika i o popuni upražnjenih poslaničkih mjesta;

14) izdaje uvjerenje izabranom poslaniku;

15) dostavlja podatke o izborima za poslanike organima nadležnim za prikupljanje i obradu statističkih podataka, i

15a) donosi poslovnik o radu;

16) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom;

Državna izborna komisija ima svoju web stranicu na kojoj objavljuje sve akte i podatke od značaja za sprovođenje izbora, kao i privremene i konačne rezultate glasanja na svakom biračkom mjestu.

Državna izborna komisija će preuzeti nadležnost opštinske izborne komisije u slučaju da ova ne vrši svoje obaveze u odnosu na izbor poslanika u skladu sa ovim zakonom.

2.2. Unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta

Državnu izbornu komisiju u stalnom sastavu imenuje Skupština, na prijedlog radnog tijela Skupštine nadležnog za izbor i imenovanja, u skladu sa Zakonom.

Komisiju čine: predsjednik i deset članova u stalnom sastavu i po jedan opunomoćeni predstavnik podnosioca izborne liste.

Predsjednika Komisije imenuje Skupština, na prijedlog radnog tijela Skupštine nadležnog za izbor i imenovanja nakon prethodno sprovedenog javnog konkursa.

Poslovnikom o radu Državne izborne komisije[7] uređena su prava i dužnosti predsjednika, sekretara i članova Državne izborne komisije, odlučivanje i način rada, javnost rada, kao i druga pitanja od značaja za rad Komisije. Rješenje o zaradi i drugim pravima predsjednika i sekretara Državne izborne komisije donosi odbor Skupštine nadležan za administrativna pitanja.

Predsjednik Komisije:

- predstavlja i zastupa Komisiju;
- rukovodi radom Komisije;
- saziva sjednice Komisije;
- predlaže dnevni red i predsjedava sjednicama;
- stara se o pravilnoj primjeni poslovnika;
- potpisuje odluke i druga akta Komisije;
- priprema i podnosi zahtjev za obezbjeđenje budžetskih sredstava za rad Komisije;
- odgovara za finansijsko i materijalno poslovanje Komisije i podnosi izvještaj o korišćenju sredstava Komisije;
- odobrava raspolaganje sredstvima na računu Komisije, u njegovom odstustvu Sekretar;
- obavlja i druge poslove utvrđene Poslovnikom.

Sekretar Komisije:

- rukovodi Službom Komisije;
- predlaže akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Službe Komisije;
- pomaže predsjedniku Komisije u organizaciji rada Komisije i stara se o pripremi sjednica i materijala;
- vodi zapisnik sa sjednice;
- stara se o sprovođenju odluka i zaključaka Komisije;
- stara se o pravilnoj primjeni zakona kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti i zakona kojim se uređuje tajnost podataka,
- obavlja i druge poslove po nalogu Komisije i predsjednika Komisije.

U okviru rukovođenja Službom komisije, Sekretar:

- raspoređuje poslove zaposlenima;
- obezbjeđuje funkcionalno jedinstvo u obavljanju srodnih i međusobno povezanih poslova;
- pruža stručnu pomoć zaposlenima za obavljanje najsloženijih poslova iz nadležnosti Komisije;

[7] „Službeni list Crne Gore“, br. 008/15 g.

- prati punu angažovanost zaposlenih i maksimalno korišćenje njihovih stručnih znanja i radnih sposobnosti;
- podnosi prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka protiv zaposlenog.

Član Komisije ima pravo i dužnost da:
- učestvuje u radu i odlučivanju Komisije;
- inicira razmatranje pitanja koja su u nadležnosti Komisije;
- čuva povjerljive podatke u skladu sa zakonom i aktima Komisije;
- čuva ugled i dostojanstvo komisije;
- bude pravovremeno i redovno obavještavan o pitanjima o kojima odlučuje Komisija;
- ostvari uvid u svu dokumentaciju kojom raspolaže Komisija;
- u slučaju spriječenosti prisustvovanja zakazanoj sjednici blagovremeno obavijesti sekretara Komisije;
- obavlja druge poslove u skladu sa Zakonom ovim poslovnikom.

O sjednici Komisije se vodi zapisnik, koji potpisuju predsjednik i sekretar Komisije.

Državnu izbornu Komisiju u stalnom sastavu imenuje Skupština a čine je predsjednik i deset članova u stalnom sastavu i po jedan opunomoćeni predstavnik podnosioca izborne liste. Odlukom Skupštine[8] imenovano je devet članova i zamjenika članova Državne izborne komisije: Nataša Pešić – član, Nail Redža – zamjenik, Ljiljana Radonjić – članica, Nikola Dedeić – zamjenik, Mersudin Dautović – član, Ljubomir Sošić – zamjenik, Aleksandar Jovićević – član, Zoran Radonjić – zamjenik, Haris Mekić – član, Valon Dasharami – zamjenik, Veljo Čađenović – član, Dražen Medojević – član, Darko Čelebić – zamjenik, Veljko Vujović – član, Duško Stijepović – zamjenik i Milisav Ćorić – član.

Istom Odlukom je utvrđeno da će Veljo Čađenović vršiti funkciju sekretara Komisije. Do 01.03.2020. g., predsjednik Komisije je bio Đorđije Vukčević, od 06.03.2020. g., Aleksa Ivanović. Odlukom br. 066/20 Andrija Radman je imenovan za člana Komisije.

Za vršenje stručnih i administrativnih poslova Komisija obrazuje **Službu Državne izborne komisije** (Služba). Službom rukovodi Sekretar Državne izborne komisije.

Na status i druga prava zaposlenih u Službi primjenjuju se propisi koji se odnose na državne službenike i namještenike.

Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji službe Komisije donosi Komisija, na prijedlog sekretara Komisije, uz saglasnost nadležnog radnog tijela Skupštine.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Službe Državne izborne komisije[9] i Pravilnikom o dopuni pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Službe Državne izborne komisije[10] sistematizovano je 12 službeničkih i namještenićkih radnih mjesta za 13 izvršilaca. Sistematizovana

[8] „Službeni list Crne Gore“, br. 001/17.
[9] Broj: 83 od 20.02.2015. g.
[10] Broj: 311 od 17.12.2015. g.

su a nepopunjena radna mjesta: Samostalni referent – vozač, Samostalni referent – kurir – vozač i Namještenik – Higijeničar.

2.3. Računovodstveni sistem

Odgovorno lice za vođenje računovodstva i sastavljanje finansijskih izvještaja je Admir Durković.

Državna izborna komisija ima status pravnog lica, a istovremeno je i potrošačka jedinica budžeta sa evidencionim kodom 20102.

Državna izborna komisija vodi računovodstvenu evidenciju na modifikovanoj gotovinskoj osnovi što podrazumjeva vođenje evidencije o primicima i izdacima na gotovinskoj osnovi (evidenciju transakcija ili događaja u momentu prijema ili isplate gotovine), dok se evidencija o imovini i obavezama vodi na obračunskoj osnovi (transakcije se priznaju u trenutku njihovog nastanka) shodno Pravilniku o o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština.

Državna izborna komisija koristi SAP sistem (sistem evidencije u Glavnoj knjizi trezora). U okviru Državne izborne komisije se:

- ne vodi Glavna knjiga potrošačke jedinice
- vodi dnevnik blagajne (softver "Epsilon")
- vodi knjigovodstvo Osnovnih sredstava (softver "Epsilon")

Mjesečni obračun zarada se vršu u Ministarstvu finansja, a po dostavljenim izvještajima o ostvarenim časovima rada, od strane DIK-a.

3. VRSTA, PREDMET, CILJ I OBUHVAT REVIZIJE

Državna revizorska institucija (DRI) izvršila je **finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti**.

Predmet revizije bili su godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu i pravilnost poslovanja Državne izborne komisije.

Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave[11], Državna izborna komisija je u obavezi da dostavi godišnje finansijske izvještaje na obrascima 3 i 5 i to:

- **Izvještaj o novčanim tokovima III i**
- **Izvještaj o neizmirenim obavezama.**

Za neutrošena sredstava na računima za plaćanje prema inostranstvu, koja su evidentirana u Glavnoj knjizi trezora kao izdatak, subjekat revizije je u obavezi uz Godišnje finansijske izvještaje dostaviti i **Izjavu o načinu utroška tih sredstava nakon isteka fiskalne godine na Obrascu 8.**

[11] "Sl. list CG" br. 23/14

Potrošačke jedinice za utrošena sredstva iz tekuće budžetske rezerve dostavljaju uz godišnje finansijske izvještaje i **Izvještaj o načinu utroška sredstava tekuće budžetske rezerve na Obrazcu 9.**

Cilj revizije je izražavanje mišljenja o tome:

- da li finansijski izvještaji objektivno i istinito informišu o finansijskoj strukturi i finansijskom položaju;
- da li su transakcije o kojima se izvještava u saglasnosti sa zakonima i drugim propisima (kriterijumima revizije) i
- da li je sistem finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa zakonom i drugim aktima.

Revizijom su obuhvaćeni finansijski izvještaje Državne izborne komisije za 2020. godinu.

4. KRITERIJUMI REVIZIJE

Revizija ne podrazumijeva samo davanje mišljenja o finansijskim izvještajima već obuhvata i pitanja zakonitosti poslovanja, što podrazumijeva izražavanje mišljenja o tome:

- **da li finansijski izvještaji objektivno i istinito informišu o finansijskoj strukturi i finansijskom položaju i**
- **da li su transakcije o kojima se izvještava u saglasnosti sa utvrđenim kriterijumima za reviziju pravilnosti.**

Kriterijumi (važeći okvir finansijskog izvještavanja) na osnovu kojih se prosuđuje objektivnost i istinitost finansijskih izveštaja su:

- Pravilnik o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave;
- Pravilnik o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština;
- Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor prema gotovinskoj osnovi računovodstva i
- odgovarajuca računovodstvena načela.

Kriterijumi na osnovu kojih se vrši ocjena sistema finansijskog upravljanja i kontrole su Zakon i drugi akti kojima se uređuje sistem unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru Crne Gore i utvrđuju metodologiju i standarde i druga pitanja od značaja za uspostavljanje, razvoj i sprovođenje sistema unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru.

Revizija pravilnosti je nezavisna eksterna evaluacija mjere u kojoj je predmet revizije u skladu zakonima, propisima, politikama, procedurama, ili ovlašćenjima, koji su identifikovani kao kriterijumi revizije.

Kriterijumi za reviziju pravilnosti bili su:

Predmet revizije	**Kriterijumi**
Djelokrug rada, organizaciona struktura, zaposleni	Zakono o izboru odbornika i poslanika; Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji; Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Službe DIK; Pravilnik o dopuni pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Službe Državne izborne komisije; Zakon o radu; Poslovnik o radu državne izborne komisije; Zakon o državnim službenicima i namještenicima;
Prihodi i izdaci	Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti; Zakon o Budžetu Crne Gore za 2020. godinu; Pravilnik o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet CG, budžete vanbudžetskih fondova i budžete; Upustvo o radu Državnog trezora; Zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru; Uredba o naknadi troškova zaposlenim u javnom sektoru;
Imovina	Zakon o državnoj imovini; Uredba o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i popis stvari u državnoj svojini; Uputstvo o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari; Pravilnik o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika; Uredba o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini; Uredba o uslovima i načinu korišćenja službenih zgrada i poslovnih prostorija u svojini Crne Gore; Uredba o uslovima i načinu korišćenja stanova za službene potrebe u svojini Crne Gore; Uredba o uslovima i načinu korišćenja predmeta umjetničke i kulturne vrijednosti u svojini Crne Gore; Uredba o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore;
Javne nabavke	Zakon o javnim nabavkama; Pravilnik o bližem sadržaju i načinu sprovođenja javnih nabavki u elektronskoj formi; Pravilnik o evidenciji sprovedenih postupaka javnih nabavki, zaključenih ugovora o javnim nabavkama i evidenciji nabavki male vrijednosti i hitnih nabavki; Pravilnik o izvještaju o sprovedenim postupcima i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama, nabavkama male vrijednosti i hitnim nabavkama; Pravilnik o obrascima u postupcima javnih nabavki; Pravilnik o bližim kriterijumima za obrazovanje komisije za sprovođenje postupka javne nabavke; Pravilnik o načinu rada i korišćenja elektronskog sistema javnih nabavki; Pravilnik o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki; Pravilnik o obrascima evidencija u postupcima javnih nabavki; Ostali podzakonski propisi iz oblasti javnih nabavki.
Sistem internih kontrola	Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru; Uredba o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru; Podzakonska akta koja ja Ministarstvo donijelo u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, Knjiga procedura).Priručnik za finansijsko upravljanje i kontrole; Smjernice za finansijsko upravljanje i kontrole i Uputstvo za izradu i opis internih pravila i procedura.

Kao kriterijumi za reviziju pravilnosti korišćeni su i interni pravilnici i procedure, ugovori i drugi akti.

5. VRIJEME VRŠENJA REVIZIJE

Revizija Državne izborne komisije je izvršena u periodu od 02.04. do 31.05.2021. godine.

Reviziju je sproveo **revizorski tim** DRI u sastavu:

- Blažo Savković – državni revizor – načelnik u Sektoru II
- Milijana Brajković – državna revizorka – rukovodilac Odjeljenja
- Nevenka Rutović – državna revizorka.

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

6. PLANIRANJE I IZVRŠENJE BUDŽETA

Državna izborna komisija je Ministarstvu finansija dostavila Zahtjev za budžetskim sredstvima za 2020. godinu[12], kojim su zahtijevana sredstva za: **Program 2921-Izbori i statistika** u iznosu od **1.496.000,00€**, od čega se iznos od **820.000,00€** odnosi na poziciju 4319 - Transferi institucijama, odnosno iznos koji je zahtijevan **za potrebe Opštinskih izbornih komisija** i **Program 2931 Administracija** iznos od **577.360,00€**.

Zakonom o izboru odbornika i poslanika (Čl. 112), utvrđeno je: „Sredstva za rad organa za sprovođenje izbora, izborni materijal i druge troškove za sprovođenje izbora obezbjeđuju skupština opštine za izbore odbornika, a Skupština za izbor poslanika. Zahtjev za dodjelu sredstava sa specifikacijom ukupnih troškova podnosi nadležna izborna komisija.

- Opštinske izborne komisije nijesu dostavljale DIK-u **Zahtjev za dodjelu sredstava sa specifikacijom ukupnih troškova.**

Zakonom o Budžetu Crne Gore za 2020. godinu[13], Državnoj izbornoj komisiji su opredijeljena sredstva u iznosu od 1.884.329,00€. Rebalansom budžeta i preusmjerenjima sredstava u toku fiskalne godine, iznos opredijeljenih sredstava je umanjen za 17.897,39€, tako da je tekući budžet iznosio 1.866.431,61€. Ukupno je realizovano 1.490.798,30€, odnosno ≈80,07% odobrenih sredstava.

Pregled planiranih, preusmjerenih i realizovanih sredstava Državne izborna komisije za 2020. godinu po programima, pozicijama i izvorima fansiranja, dat je u narednoj tabeli:

[12] Br. 313 od 10.09.2019. godine
[13] "Sl. list CG", br. 074/19 i 061/20.

Izv.sred.	Kor.budž.	St.i./p.	Planirano	Tekuci budžet	Rebalans+	Rebalans-	Preusmjereno +	Preusmjereno -	Placeno
BUDGET	201022921	4127	100.000,00	90.000,00	0,00	-10.000,00	0,00	0,00	73.426,23
BUDGET	201022921	4133	200.000,00	196.500,00	0,00	0,00	0,00	-3.500,00	119.606,22
BUDGET	201022921	4145	32.000,00	28.800,00	0,00	0,00	0,00	-3.200,00	0,00
BUDGET	201022921	4147	4.000,00	4.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BUDGET	201022921	4149	159.900,00	229.900,00	0,00	0,00	70.000,00	0,00	155.363,50
BUDGET	201022921	4191	100.000,00	85.500,00	0,00	-10.000,00	0,00	-4.500,00	54.520,01
BUDGET	201022921	4193	30.000,00	30.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.500,00
BUDGET	201022921	4319	790.100,00	797.800,00	0,00	0,00	7.700,00	0,00	796.035,00
BUDGET	201022931	4111	142.952,00	130.952,00	0,00	-12.000,00	0,00	0,00	104.714,15
BUDGET	201022931	4112	20.918,00	19.304,38	0,00	-1.613,62	0,00	0,00	14.066,15
BUDGET	201022931	4113	52.294,00	47.991,01	0,00	-4.302,99	0,00	0,00	37.509,70
BUDGET	201022931	4114	22.788,00	20.959,23	0,00	-1.828,77	0,00	0,00	13.748,36
BUDGET	201022931	4115	3.399,00	3.156,96	0,00	-242,04	0,00	0,00	2.110,03
BUDGET	201022931	4123	30.000,00	20.700,00	0,00	-9.300,00	0,00	0,00	11.439,62
BUDGET	201022931	4125	2.000,00	2.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.263,51
BUDGET	201022931	4127	50.000,00	45.000,00	0,00	-5.000,00	0,00	0,00	37.580,21
BUDGET	201022931	4131	9.500,00	9.500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.795,51
BUDGET	201022931	4133	1.000,00	1.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	525,07
BUDGET	201022931	4135	9.120,00	6.840,00	0,00	-2.280,00	0,00	0,00	4.752,77
BUDGET	201022931	4141	16.155,00	7.716,25	0,00	-8.038,75	0,00	-400,00	4.742,67
BUDGET	201022931	4142	1.000,00	4.000,00	0,00	-500,00	3.500,00	0,00	3.185,75
BUDGET	201022931	4143	8.000,00	7.500,00	0,00	0,00	0,00	-500,00	5.893,65
BUDGET	201022931	4144	1.000,00	0,00	0,00	-1.000,00	0,00	0,00	0,00
BUDGET	201022931	4146	3.000,00	2.500,00	0,00	0,00	0,00	-500,00	0,00
BUDGET	201022931	4148	5.000,00	4.250,00	0,00	-750,00	0,00	0,00	2.460,54
BUDGET	201022931	4149	3.000,00	2.250,00	0,00	-750,00	0,00	0,00	1.516,64
BUDGET	201022931	4153	3.000,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.334,03
BUDGET	201022931	4161	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BUDGET	201022931	4191	20.000,00	12.625,00	0,00	-6.375,00	0,00	-1.000,00	9.420,35
BUDGET	201022931	4192	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BUDGET	201022931	4193	5.000,00	4.500,00	0,00	0,00	0,00	-500,00	1.250,00
BUDGET	201022931	4194	3.000,00	2.550,00	0,00	-250,00	0,00	-200,00	1.723,10
BUDGET	201022931	4195	6.200,00	1.900,00	0,00	-4.000,00	0,00	-300,00	0,00
BUDGET	201022931	4415	50.000,00	39.192,50	0,00	-7.500,00	0,00	-3.307,50	21.774,25
BUDGET	201022931	4630	1,00	4.542,28	0,00	0,00	4.541,28	0,00	4.541,28
Ukupno			**1.884.329,00**	**1.866.431,61**	**0,00**	**-85.731,17**	**85.741,28**	**-17.907,50**	**1.490.798,30**

U toku godine zaključcima Vlade i rješenjima Ministarstva finansija preusmjereno je 85.741,28€ (preusmjerenja plus) i 17.907,50€ (preusmjerenja minus). Sa drugih potrošačkih jedinica, na potrošačku jedinicu Državna izborna komisija, ukupno je preusmjereno 74.541,28€. Od toga se iznos od 4.541,28€ odnosi na preusmjerenje po osnovu izdataka evidentiranih na računu 4630 – Otplata obaveza iz prethodnih godina. Sa potrošačke jedinice Državna izborna komisija, na druge potrošačke jedince, ukupno je preusmjereno 6.707,50€. U okviru potrošačke jedinice, ukupno je preusmjereno 11.200,00€.

U realizovanom budžetu najveće učešće (**53,40%**) imaju izdaci evidentirani na grupi računa 431-**Transferi** institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, a odnose se na prenos sredstava opštinskim izbornim komisijama za sprovođenje izbora za izbor poslanika, u ukupnom

iznosu 796.035,00€. Struktura izdataka na nivou grupe računa data je u narednoj tabeli:

Ek. Klas.	Izdaci iz tekućeg budžeta	Iznos	% učešća
411	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	172.148,39	11,55
412	Ostala lična primanja	123.709,57	8,30
413	Rashodi za materijal	128.679,57	8,63
414	Rashodi za usluge	173.162,75	11,61
415	Rashodi za tekuće održavanje	2.334,03	0,16
419	Ostali izdaci	68.413,46	4,59
431	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	796.035,00	53,40
441	Kapitalni izdaci	21.774,25	1,46
463	Otplata obaveza iz prethodnog perioda	4.541,28	0,30
Ukupno		**1.490.798,30**	**100,00**

Računi kod banaka

Za prenos sredstava Opštinskim izbornim komisijama (OIK) za potrebe sprovođenja parlamentarnih izbora 2020. godine (za materijalne troškove, naknade članovima opštinskih izbornih komisija, naknade članovima biračkih odbora) Ministarsvo finansija je, po zahtjevu Državne izborne komisije[14], otvorila račune kod poslovnih banaka[15]. Ovlašćena lica za raspolaganje sredstvima na računima kod banaka bili su predsjednici OIK-a.

Pregled prometa na računima kod banaka za period 01.01. do 31.12.2020. godine dat je u **Prilogu br 1**. Po Zahtjevu DIK-a[16] ovi računi su zatvoreni od strane Ministarstva finansija[17].

- Revizijom je utvrđeno da je na pojedine bankarske račune otvorene za potrebe opštinskih izbornih komisija bilo i drugih uplata, osim prenosa sredstava od strane DIK-a, sa Glavnog računa trezora. Svrha otvaranja računa je „prenos sredstava Opštinskim izbornim komisijama, (za materijalne troškove, naknada članovima opštinskih izbornih komisija, naknade članovima biračkih odbora).[18]

Neutrošena sredstva sa računa opštinskih izbornih komisija su vraćena na Glavni račun trezora. U 2020. godini na Glavni račun trezora vraćeno je ukupno 4.998,97€, a u 2021. godini 1.326,23€. Pregled vraćenih sredstava dat je u **Prilogu br. 2.**

[14] Br. 242 od 07.07.2020. g.
[15] Dopisi br. 06-3285/7 od 31.07.2020. g. i 3285/8 od 12.08.2020. g.
[16] Br. 900 od 03.12.2020. g.
[17] Dopis br. 148 od 30.03.2021. g.
[18] Zahtjev za otvaranje računa br. 06-3285/7 od 31.07.2020. I 3285/8 od 12.08.2020. godine

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ

Subjekat revizije je potrošačka jedinica budžeta prvog nivoa, i u skladu sa Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave sačinio je Izvještaj o novčanim tokovima III:

Obrazac 3

Godina 2020.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA III Period 01.01-31.12

Redni broj	NOVČANI TOK-EKONOMSKA KLASIFIKACIJA	Plan	Izvršenje	
			Prethodna	Tekuća godina
1	2	3	4	5
1.	**Primici**			
1.1	Opšti prihodi	1.866.431,61	333.853,72	1.485.799,43
1.2	Namjenski prihodi			
1.3	Sopstveni prihodi			
1.4	Donacije			
1.5	Krediti			
I	Ukupni primici(1.1+1.2+1.3+1.4+1,5)	**1.866.431,61**	**333.853,72**	**1.485.799,43**
2	**Izdaci**			
2.1	Tekući izdaci	1.029.396,83	324.905,11	**668.447,77**
2.1.1	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	222.363,58	210.771,08	172.148,39
2.1.2	Ostala lična primanja	157.700,00	60.432,99	123.709,57
2.1.3	Rashodi za materijal	217.340,00	12.871,44	128.679,57
2.1.4	Rashodi za usluge	287.416,25	21.040,18	173.162,75
2.1.5	Tekuće održavanje	3.000,00	2.929,84	2.334,03
2.1.6	Kamate	1,00		0,00
2.1.7	Renta			
2.1.8	Subvencija			
2.1.9	Ostali izdaci	141.576,00	16.859,58	68.413,46
2.2	Transferi za socijalnu zaštitu			
2.2.1.	Prava iz oblasti socijalne zaštite			
2.2.2.	Sredstva za tehnološke viškove			
2.2.3.	Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja			
2.2.4.	Ostala prava iz oblasti zdravstvene zaštite			
2.2.5.	Ostala prava iz oblasti zdravstvenog osiguranja			
2.3	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	793.300,00		791.036,03
2.4	Kapitalni izdaci	39.192,50	8.948,61	21.774,25
2.5	Pozajmice i krediti			
2.6	Otplata dugova	4.542,28	0,00	4.541,28
2.7	Rezerve			
II	**Ukupni izdaci (2.1+2.2+2.3+2.4+2.5+2.6+2.7)**	**1.866.431,61**	**333.853,72**	**1.485.799,43**

- U Izvještaju o novčanim tokovima III prikazani su ukupni izdaci Državne izborne komisije za 2020. godinu u iznosu od 1.485.799,43€, što odgovara podacima evidentiranim u glavnoj knjizi Trezora za 2020. godinu.

- Na dan 31.12.2020. godine, na računima opštinskih izbornih komisija stanje sredstava iznosilo je 1.326,23€, a ista su vraćena su na Glavni račun trezora 13.01.2021. godine. Za iznos ovih sredstava u glavnoj knjizi Trezora (preliminarna baza) iskazan je izdatak u iznosu većem od stvarno nastalog, na poziciji 4319- Ostali transferi institucijama.

  DIK treba da o neutrošenim sredstvima na računima kod banaka obavještava Ministarstvo finansija, radi korekcija u glavnoj knjizi trezora. Neutrošena sredstva se uključuju u stanje depozita i za isti iznos storniraju izdaci.

U Izvještaju o neizmirenim obavezama koji je sastavio subjekat revizije iskazan je podatak da je iznos neizmirenih obaveza na kraju izvještajnog perioda **11,07€.**

U Izjavi o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine (Obrazac 8), iskazan je podatak da nije bilo trošenja sredstava nakon isteka fiskalne godine.

U Izvještaju o načinu utroška sredstava tekuće budžetske rezerve (Obrazac 9), iskazan je podatak da nije bilo utroška sredstava tekuće budžetske rezerve.

8. IZDACI

Oblasti revizije određene su u skladu sa pozicijama Izvještaja o novčanim tokovima III, odnosno strukturom izdataka tekućeg budžeta koji su Zakonom o budžetu za 2020. godinu, odobreni ovoj potrošačkoj jedinici.

8.1. Pozicija 411 - BRUTO ZARADE I DOPRINOSI NA TERET POSLODAVCA

Na računu bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca evidentiraju se planirani iznosi, mjesečno ili kvartalno odobravanje potrošnje, zahtjevi za plaćanje i sva plaćanja koja se odnose na neto zarade, poreze, opštinske prireze i doprinose koji se plaćaju na i iz ličnih primanja.

Planirana sredstva za bruto zarade DIK-a za 2020. godnu iznosila su 222.363,60€ od čega je realizovano 172.148,40€ ili 77,41%. Izdaci za bruto zarade i doprinose na teret poslodavaca čine 11,55% ukupnog budžeta DIK-a. Zakonom o budžetu odobreni izdaci i izvršenje po ekonomskoj klasifikaciji 4 (sintetički računi) dato je u sledećoj tabeli:

NAZIV IZDATKA	411	ODOBRENO	IZVRŠENO	% IZVRŠENJA
Neto zarade	4111	130.952,00	104.714,15	79,96
Porez na zarade	4112	19.304,38	14.066,15	72,86
Doprinos na teret zaposlenog	4113	47.991,01	37.509,70	78,15
Doprinosi na teret poslodavca	4114	20.959,23	13.748,36	65,6
Opštinski prirez	4115	3.156,96	2.110,03	66,83
Ukupno		**222.363,60**	**172.148,40**	**77,41**

U Službi Državne izborne komisije na 31.12.2020. g. zaposleno je **deset službenika**. Osim deset zaposlenih u Službi, na platnom spisku Državne izborne komisije su i **predsjednik i sekretar** Državne izborne komisije, koji svoju dužnost obavljaju profesionalno. Rješenje o zaradi i drugim pravima predsjednika i sekretara Državne izborne komisije donosi odbor Skupštine nadležan za administrativna pitanja.Predsjednik Komisije ima zakonom utvrđena prava i dužnosti starješine državnog organa u pogledu prava, obaveza i odgovornosti državnih službenika i namještenika koji obavljaju stručne i administrativne poslove u Komisiji (Služba Komisije). Sekretar Komisije rukovodi Službom Komisije.

- U postupku revizije izvršen je uvid u uzorkom obuhvaćene personalne dosijee zaposlenih lica, i utvrđeno je da isti ispunjavaju uslove propisane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, za određena radna mjesta.

Za zaposlene su donijeta rješenja o raspoređivanju na sistematizovana radna mjesta i rješenja o zaradi, u skladu sa članom 31 Zakona o zaradama. Utvrđeno je da su zarade, za zaposlena lica iz uzorka, obračunate u skladu sa čl. 11, čl. 12 i čl. 15 Zakona o zaradama u javnom sektoru, Odlukom o obračunskoj vrijednosti koeficijenta za zaposlene u javnom sektoru za fiskalnu 2020. godinu. Koeficijenti iz Rješenja o zaradama zaposlenih su u skladu sa članom 1 i članom 22 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru. Uvećanja po osnovu minulog rada su u skladu sa radnim stažom utvrđenim uvidom u radne knjižice uzorkom odabranih zaposlenih.

- U Službi Državne izborne komisije se ne vodi evidencija prisutnosti zaposlenih.

Karnete sa podacima potrebnim za obračun zarada, između ostalih, i podaci o časovima provedenim na radu, potpisuje Sekretar Komisije, na osnovu informisanosti o prisustvu/odsustvu zaposlenih. U Informaciji dobijenoj od subjekta, navedeno je: "da evidenciju nemaju iz razloga specifičnosti i dinamičnosti samog izbornog procesa zaposleni nijesu vezani za jedno radno mjesto na jednoj lokaciji, već su kod prethodnog izbornog procesa boravili na više lokacija (službene prostorije DIK-a, hotel "Hilton", Ministarstvo unutrašnjih poslova, prostorije Skupštine Crne Gore, Opštinske izborne komisije).

Zaposlenima u Službi Državne izborne komisije je utvrđen mjesečni dodatak na zaradu u visini od 30% od osnovne zarade, na osnovu Odluke o uvećanju zarada donešene u skladu sa čl. 17 stav 7 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru[19].

Revizija pravilnosti obračuna i isplate zarada, izvršena je uvidom u rekapitulacije i obračune zarada, spiskove za isplatu zaposlenih, IOPPD obrasce (izvještaj o obračunatim i plaćenim porezima i doprinosima), zahtjevima za plaćanje.

- Utvrđeno je da subjekat revizije nema internu proceduru za obračun i isplatu zarada.

Služba Komisije je prilikom isplata zarada sastavljala i podnosila nadležnom poreskom organu Izvještaj o obračunatim i isplaćenim porezima i doprinosima (IOPPD), u skladu sa propisima.

Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru propisano je da upravljanje i unutrašnje kontrole u javnom sektoru obuhvataju postupke upravljanja sredstvima subjekta, finansijske i druge kontrole i unutrašnju reviziju radi uspješnog upravljanja i ostvarivanja poslovnih ciljeva subjekta, na transparentan, pravilan, ekonomičan, efikasan i efektivan način. Uspješno uspostavljanje i sprovođenje finansijskog upravljanja i kontrola podrazumijeva donošenja internih pravila i procedura, u skladu sa zakonom i drugim propisima, za glavne poslovne procese. Procedura obračuna zarada predstavlja jedan od ključnih procesa subjekta revizije.

[19] „Službeni list Crne Gore"br. 16/16,83/16, 21/17, 42/17 i 12/18

Predsjednik Državne izborne komisije je tokom 2020. godine, donio Odluku o uvođenju rada dužeg od punog radnog vremena (**prekovremeni rad**), Odluke o prestanku rada dužeg od punog radnog vremena i obavijestio Ministarstvo javne uprave – Odjeljenje upravne inspekcije o uvođenju i prestanku istog.

Odluke o uvođenju rada dužeg od punog radnog vremena (prekovremenog rada) su donešene za period:

- Od 6. februara 2020. godine do završetka izbornog procesa za izbor odbornika u Skupštini opštine Tivat, a najduže u periodu od 4 mjeseca;
- Od 25. juna 2020. godine do završetka izbornog procesa za izbor odbornika u Skupštini Crne Gore, a najduže u periodu od 4 mjeseca;

Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da su zaposleni imali 40 sati rada dužeg od punog radnog vremena u februaru, julu, avgustu i septembru mjesecu.

Odluke o prestanku rada dužeg od punog radnog vremena su donešene:

- Za izbor odbornika u Skupštini opštine Tivat – 23.03.2020. godine
- Za izbor odbornika u Skupštini Crne Gore – 14.09.2020. godine.

  - Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da subjekat revizije nije obezbijedio evidenciju (dokaz) o satima provedenim na aktivnostima prilikom sprovođenja lokalnih izbora u Tivtu i parlamentarnih izbora, kao i prekovremenim satima, pa se ne može utvrditi da li je ukupan broj sati koji su zaposleni proveli radeći van radnog vremena po osnovu ugovora o dopunskom poslu i Odluke o uvođenju rada dužeg od punog radnog vremena u skladu sa Zakonom o radu u dijelu odredbi koje se odnose na maksimalno trajanje časova na nedjeljnom i godišnjem nivou.

8.2. Pozicija 412 – Ostala lična primanja

Na računu ostala lična primanja evidentiraju se planirani iznosi, mjesečno ili kvartalno odobravanje potrošnje, zahtjevi za plaćanje i plaćanja koji se odnose na: zimnicu, stanovanje i odvojeni život, prevoz, naknade skupštinskim poslanicima, jubilarne nagrade, otpremnine i ostale naknade.

Planirana sredstva za Ostala lična primanja za 2020. godnu iznosila su 157.700,00€ od čega je realizovano 123.709,57€ ili 78,45%. Ostala lična primanja čine 8,30% ukupnog budžeta DIK-a. Zakonom o budžetu odobreni izdaci i izvršenje po ekonomskoj klasifikaciji 4 (sintetički računi) dato je u sledećoj tabeli:

NAZIV IZDATKA	412	ODOBRENO	IZVRŠENO	% IZVRŠENJA
Naknada za prevoz	4123	20.700,00	11.439,62	55,26
Otpremnine	4125	2.000,00	1.263,51	63,18
Ostale naknade	4127	135.000,00	111.006,44	82,23
Ukupno		**157.700,00**	**123.709,57**	**78,45**

Iz sredstava raspoređenih na računu 4127 – Ostale naknade isplaćivani su izdaci po osnovu:

- Naknade članovima DIK-a, redovna mjesečna primanja;
- Naknade članovima DIK-a, za prisustvo sjednicama komisije;
- Porezi na naknade članovima DIK-a;
- Posebna naknada članovima DIK-a za rad za vrijeme izbora;
- Ugovori o dopunskom radu (zaposleni) i
- Naknada štete za godišnji odmor.

Članovi Komisije imaju pravo na **naknadu za rad u Komisiji**, koju Komisija utvrđuje posebnom odlukom. Komisija je do 01.07.2020. godine postupala u skladu sa Odlukom o utvrđivanju naknada za rad u Državnoj izbornoj komisiji[20] i Odlukom o izmjenama Odluke o utvrđivanju naknada za rad u Državnoj izbornoj komisiji[21].

Od 01.07.2020. godine, u primjeni je **Odluka o utvrđivanju naknada za rad u Državnoj izbornoj komisiji** br. 230. Navedenom Odlukom su utvrđene naknade:

1. mjesečna naknada za rad u Komisiji (300,00€);
2. naknada za prisustvo sjednicama Komisije (20% obračunske vrijednosti koeficijenta koji utvrđuje Vlada);
3. naknada za rad u Komisiji od dana raspisivanja izbora do utvrđivanja konačnih rezultata izbora:
   - predsjednik, sekretar i članovi Komisije u stalnom sastavu u mjesečnom iznosu od dvije i po prosječne zarade u Crnoj Gori;
   - zamjenici članova Komisije u stalnom sastavu (srazmjerno vremenu učešća u radu Komisije);
4. naknada troškova:
   - nastalih u vezi sa radom Komisije;
   - za korišćenje sopstvenog automobila u službene svrhe,
   - putnih i ostalih troškova;
5. naknada angažovanim licima od strane Komisije.

[20] Broj 332 od 02.07.2012. godine
[21] Broj 332/2 od 31.08.2012. godine

Članovi Komisije su zaposleni u javnom sektoru, u smislu člana 2 stav 2 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru. Zaposleni u javnom sektoru su i lica koja su izabrana, imenovana ili postavljena u skladu sa propisima.

Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru uređen je način utvrđivanja i ostvarivanja prava na zaradu, naknadu zarade i druga primanja zaposlenih u javnom sektoru. Čl. 34 Zakona utvrđeno je pravo zaposlenih na naknadu troškova nastalih u vezi sa radom.

Članovi Komisije tokom dvanaest mjeseci primaju naknadu u fiksnom iznosu od 300,00€ bez obzira da li će se u toj godini održati izbori ili ne. Dalje, od dana raspisivanja izbora do utvrđivanja konačnih rezultata izbora primaju naknadu u iznosu od 1.295,00€. Takođe, primaju naknadu za prisustvo sjednicama Komisije u iznosu od 18,00€.

- **Odlukom** o utvrđivanju naknada za rad u Državnoj izbornoj komisiji **utvrđene su naknade po više osnova** (mjesečne naknade za rad u Komisiji, naknade za prisustvo sjednicama Komisije i naknade za rad u Komisiji od dana raspisivanja izbora do utvrđivanja konačnih rezultata izbora). Čl. 26 Zakona o zaradama u javnom sektoru je propisano da zaposleni u javnom sektoru mogu ostvariti **naknadu za članstvo u komisiji** ustanovljenoj posebnim zakonom.
- **Odlukom** o utvrđivanju naknada za rad u Državnoj izbornoj komisiji **utvrđene su vrste naknada troškova** iako je **pravo na naknadu troškova** nastalih u vezi sa radom zaposlenih u javnom sektoru **utvrđeno čl. 34 Zakona o zaradama u javnom sektoru,** dok su uslovi, način ostvarivanja i visina naknade troškova zaposlenih u javnom sektoru utvrđeni Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru.

Sa zaposlenima su tokom 2020. godine sklapani **Ugovori o dopunskom radu** (37 ugovora u vrijednosti 22.100,00€) za periode:

- Od 01.03.2020. do 10.03.2020. godine za obavljanje dopunskih poslova vezano za sve aktivnosti koje se tiču izbornog procesa vezanog za lokalne izbore u Tivtu, poslove vezane za popis imovine i izvještavanje o popisu, kao i druge poslove po nalogu predsjednika i sekretara DIK-a. Naknade su iznosile 100€ i 200€, u zavisnosti od opisa posla, odnosno da li je zaposleni pored angažovanosti na poslovima vezano za lokalne izbore u Tivtu, bio angažovan i za poslove vezane za popis imovine. Ugovorima nije precizirano radno vrijeme u kojem se ima završiti planirani posao. Sedam zaposlenih iz Službe DIK, shodno dostavljenoj dokumentaciji je zaključilo ugovore.

- Od 20.06.2020. do 20.07.2020. godine za obavljanje dopunskih poslova van opisa radnog mjesta iz Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji službe Državne izborne komisije i koji se odnose na sve aktivnosti koje se tiču izbornog procesa, a po nalogu predsjednika i sekretara komisije, van redovnog radnog vremena i neradnim danima. Ugovorima nije precizirano

radno vrijeme u kojem se ima završiti planirani posao. Iznosi naknada su se kretali u rasponu od 500€ do 700€, za isti opis poslova. Deset zaposlenih iz Službe DIK, shodno dostavljenoj dokumentaciji, je zaključilo ugovore.

- 20.07.2020. do 20.08.2020. godine za obavljanje dopunskih poslova van opisa radnog mjesta iz Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji službe Državne izborne komisije i koji se odnose na sve aktivnosti koje se tiču izbornog procesa, a po nalogu predsjednika i sekretara komisije, van redovnog radnog vremena i neradnim danima. Ugovorima nije precizirano radno vrijeme u kojem se ima završiti planirani posao. Iznosi naknada su se kretali u rasponu od 500€ do 700€€, za isti opis poslova. Devet zaposlenih iz Službe DIK, shodno dostavljenoj dokumentaciji, je zaključilo ugovore.

- Od 21.08.2020. do 14.09.2020. godine za obavljanje dopunskih poslova van opisa radnog mjesta iz Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji službe Državne izborne komisije i koji se odnose na sve aktivnosti koje se tiču izbornog procesa, a po nalogu predsjednika i sekretara komisije, van redovnog radnog vremena i neradnim danima. Ugovorima nije precizirano radno vrijeme u kojem se ima završiti planirani posao. Iznosi naknada su se kretali u rasponu od 700€ do 900€€, za isti opis poslova. Deset zaposlenih iz Službe DIK, shodno dostavljenoj dokumentaciji, je zaključilo ugovore.

  - U ugovorima o dopunskom poslu koje je DIK zaključivala sa svojim zaposlenim nijesu navedeni podaci o radnom vremenu, nijesu precizno definisani poslovi koji se trebaju obaviti i način njihovog obavljanja, što nije u skladu sa čl. 202 Zakona o radu kojim je propisano da Ugovor o dopunskom radu, između ostalog, sadrži podatke o radnom vremenu i način obavljanja poslova.
    U ugovorima nije navedeno ko je zadužen za kontrolu/nadzor nad izvršenjem ugovorenih poslova, kao ni obaveza izvještavanja o završenim poslovima pa shodno tome nije moguće provjeriti da li je ugovoreni posao obavljen u skladu sa ugovorom.
    U nedostatku odgovarajućih evidencija nije moguće utvrditi da su poslovi po osnovu ugovora o dopunskom radu obavljani van radnog vremena.

8.3. Pozicija 413 - Rashodi za materijal

Na računu rashodi za materijal evidentiraju se planirani iznosi, mjesečno ili kvartalno odobravanje potrošnje, ugovorene obaveze, zahtjevi za plaćanje i plaćanja koja se odnose na: materijal, energiju, gorivo i ostale vrste materijala.

Planirana sredstva za Rashode za materijal za 2020. godnu iznosila su 213.840,00€ od čega je realizovano 128.679,57€ ili 60,17%. Rashodi za materijal čine 8,63% ukupnog budžeta DIK-a. Zakonom o budžetu odobreni izdaci i izvršenje po ekonomskoj klasifikaciji 4 (sintetički računi) dato je u sledećoj tabeli:

NAZIV IZDATKA	413	ODOBRENO	IZVRŠENO	% IZVRŠENJA
Administrativni materijal	4131	9.500,00	3.795,51	39,95
Materijal za posebne namjene	4133	197.500,00	120.131,29	60,83
Rashodi za gorivo	4135	6.840,00	4.752,77	69,48
Ukupno		**213.840,00**	**128.679,57**	**60,17**

Iz sredstava raspoređenih na računu rashodi za materijal isplaćivani su izdaci po osnovu nabavke: kancelarijskog materijala, glasačkih kutija, mobilnih glasačkih kutija, kutija za čuvanje kupona, paravana za glasanje, stoljnjaka, i zastava.

8.4. Pozicija 414 – Rashodi za usluge

Na računu rashodi za usluge evidentiraju se planirani iznosi, mjesečno ili kvartalno odobravanje potrošnje, ugovorene obaveze, zahtjevi za plaćanje i plaćanja koji se odnose na: službena putovanja, reprezentaciju, komunikacione usluge, bankarske usluge i negativne kursne razlike, usluge prevoza, advokatske, notarske i pravne usluge, konsultantske usluge, projekte i studije, usluge stručnog usavršavanja kao i ostale usluge.

Planirana sredstva za Rashode za usluge za 2020. godnu iznosila su 290.916,30€ od čega je realizovano 173.162,75€ ili 59,52%. Rashodi za usluge čine 11,61% ukupnog budžeta DIK-a. Zakonom o budžetu odobreni izdaci i izvršenje po ekonomskoj klasifikaciji 4 (sintetički računi) dato je u sledećoj tabeli:

NAZIV IZDATKA	414	ODOBRENO	IZVRŠENO	% IZVRŠENJA
Službena putovanja	4141	7.716,25	4.742,67	61,46
Reprezentacija	4142	4.000,00	3.185,75	79,64
Komunikacione usluge	4143	7.500,00	5.893,65	78,58
Usluge prevoza	4145	28.800,00	0,00	0,00
Advokatske, notarske i pravne usluge	4146	2.500,00	0,00	0,00
Konsultantske usluge,	4147	4.000,00	0,00	0,00
Usluge stručnog usavršavanja	4148	4.250,00	2.460,54	57,89
Ostale usluge	4149	232.150,00	156.880,14	67,57
Ukupno		**290.916,30**	**173.162,75**	**59,52**

Iz sredstava raspoređenih na ovom računu isplaćivani su izdaci po osnovu nabavke usluga mobilne telefonije, plaćanja školarine zaposlenom, zakup sale, usluge multimedijalne podrške, objavljivanje biračkih spiskova, zbirne izborne liste i rezultata izbora i štampanje izbornog materijala.

- U Državnoj izbornoj komisiji nije donešen interni pravilnik kojim se bi se regulisalo pravo na korišćenje sredstava reprezentacije.

- Državna izborna komisija nije utvrdila limite potrošnje mobilne telefonije za korisnike (zaposlene i članove komisije).

- U Državnoj izbornoj komisiji nije donešen interni pravilnik kojim se utvrđuju uslovi po kojim se zaposlenom odobrava plaćanje školarine.

DIK je donio Odluku o zaključivanju ugovora o zakupu[22] poslovnih prostorija sa DOO "Hotel Crna Gora" (hotel Hilton) Podgorica, za potrebe sprovođenja parlamentarnih i lokalnih izbora u pet opština, a s obzirom na specifičnu epidemiološku situaciju u Crnoj Gori i obavezu DIK-a da što bezbjednije sprovede izborni proces. Ugovor o zakupu[23] i Aneks ugovora[24], odnose se na zakup dvije sale za period od 10.07. do 14.09.2020. godine (67 dana), na ukupan iznos do 70.000,00€.

- U fakturama za zakup sale (4 fakture na ukupan iznos od 55.431,10€) su iskazana zaduženja za "*paket za konferencije i bankete"*, po danima (od 10.07. do 14.09. 2020. godine). Predmetne fakture ne sadrže pojedinačne ulazne cijene (zakup sale, broj učesnika, posluženje za jednog učesnika konferencije u sali, posluženje za jednog učesnika u toku pauze itd.), iz kog razloga nije omogućeno sprovođenje kontrole na način predviđen Uputstvom o radu državnog trezora u tački 25. (stav d): „Službenik za ovjeravanje ovjerava zahtjev za plaćanje, ako utvrdi da su svi iznosi i obračuni tačni."
  Fakture su potpisane od strane ovlašćenih lica DIK-a.

8.5. Pozicija 415 – Rashodi za tekuće održavanje

Na računu tekuće održavanje evidentiraju se planirani iznosi, mjesečno ili kvartalno odobravanje potrošnje, ugovaranje obaveza, zahtjevi za plaćanje i plaćanja koji se odnose na izdatke koji su namjenjeni održavanju javne infrastrukture, građevinskih objekata i opreme u ispravnom stanju. Tekuće održavanje obuhvata: čišćenje, otklanjanje sitnijih nedostataka, rutinske preglede, podmazivanje, otklanjanje sitnijih kvarova i sl.

Planirana sredstva za Rashode za tekuće održavanje za 2020. godnu iznosila su 3.000,00€ od čega je realizovano 2.334,03€ ili 77,80%. Rashodi za usluge čine 0,16% ukupnog budžeta DIK-a. Zakonom o budžetu odobreni izdaci i izvršenje po ekonomskoj klasifikaciji 4 (sintetički računi) dato je u sledećoj tabeli:

[22] Br. 253 od 09.07.2020. godine
[23] Br. 253/2 od 09.07.2020. godine
[24] Aneks br. 253/3 od 11.09.2020.

NAZIV IZDATKA	415	ODOBRENO	IZVRŠENO	% IZVRŠENJA
Tekuće održavanje opreme	4153	3.000,00	2.334,03	7.807,00
Ukupno		**3.000,00**	**2.334,03**	**77,80**

Uzorkom obuhvaćeni izdaci odnose se na održavanje vozila.

8.6. Pozicija 419 – Ostali izdaci

Na računu ostali izdaci evidentiraju se planirani iznosi, mjesečno ili kvartalno odobravanje potrošnje, ugovaranje obaveza, zahtjevi za plaćanja i plaćanja koji se odnose na: izdatke po osnovu isplata ugovora o djelu, troškove sudskih postupaka, izradu i održavanje softvera, osiguranje, kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama, komunalne naknade, kazne, takse i ostale izdatke.

Planirana sredstva za Ostale izdatke za 2020. godnu iznosila su 137.076,00€ od čega je realizovano 68.413,46€ ili 57,44%. Ostali izdaci čine 4,59% ukupnog budžeta DIK-a. Zakonom o budžetu odobreni izdaci i izvršenje po ekonomskoj klasifikaciji 4 (sintetički računi) dato je u sledećoj tabeli:

NAZIV IZDATKA	419	ODOBRENO	IZVRŠENO	% IZVRŠENJA
Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu	4191	98.125,00	63.940,36	65,16
Izrada i održavanje softvera	4193	34.500,00	2.750,00	7,97
Osiguranje -	4194	2.550,00	1.723,10	67,57
Kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama	4195	1.900,00		
Ukupno		**137.076,00**	**68.413,46**	**57,44**

Tokom 2020. godine je ugovorom o djelu bilo angažovano lice za poslove: „upravljanja putničkim vozilom za potrebe predsjednika Komisije, staranje o njegovom održavanju, tehničkom pregledu i registraciji, vođenju evidencije utroška goriva, potrošnog materijala, rezervnih djelova i servisa, vršenje najjednostavije tehničke i druge opravke na vozilu“. Za navedene poslove, angažovanom licu je isplaćivana mjesečna naknada u neto iznosu od 373,26€. Sa angažovanim licem su sklapani anexi ugovora kojima je mijenjan član 4 na način što se dodavao stav koji se odnosi na jednokratne isplate po osnovu dodatnog rada. U uzorkovanim ugovorima ugovoreni iznosi su se kretali u rasponu od 80€ do 700€.

Ugovor o djelu, kao oblik rada van radnog odnosa, regulisan je Zakonom o obligacionim odnosima, u skladu sa kojim poslodavac može sa određenim licem zaključiti ugovor o djelu, a koji za predmet imaju samostalnu izradu ili opravku određene stvari, samostalno izvršenje određenog fizičkog ili intelektualnog posla. Obzirom da se ugovorom o djelu, ne može zasnovati radni odnos, isti se zaključuju radi obavljanja poslova koji su van djelatnosti poslodavca, tj. ne mogu se zaključivati za radna mjesta sistematizovana Pravilnikom o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta. Način zasnivanja radnog odnosa u organima državne uprave regulisan je Zakonom o državnim službenicima i namještenicima.

Poslovi za koje je je ugovorom o djelu angažovano lice (obavljanje poslova upravljanja putničkim vozilom za potrebe predsjednika Komisije, staranje o njegovom održavanju, tehničkom pregledu i registraciji, vođenju evidencije utroška goriva, potrošnog materijala, rezervnih djelova i servisa, vršenje najjednostavije tehničke i druge opravke na vozilu), predstavljaju opis sistematizovanog, a nepopunjenog radnog mjesta: samostalni referent – vozač.

- Angažovanje lica po osnovu ugovora o djelu za sistematizovano radno mjesto nije u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, kojim je definisan postupak zasnivanja radnog odnosa i popunu radnih mjesta u organima državne uprave.

DIK je u 2020. godini ugovorima o djelu angažovao:

a) **Zaposlene iz Skupštine Crne Gore** (10 lica) za obavljanje poslova pripreme i nadgledanja aplikativnog rješenja za obradu izbornog rezultata parlamentarnih izbora, unos podataka, kontrole i uparivanja, numerisanja predatih lista, administrativne poslove i unos podataka, kontrolu i uparivanje, koordiniranja, rad na aplikativnom rješenju, izvještavanje, unos podataka, kontrola i uparivanje, izrada, održavanje, ažuriranje portala potpisi.dik.co.me kao i kontrolu i uparivanje, koordinatora projekta vezano za elektronsku obradu i javno tabeliranje izbornog rezultata parlamentarnih izbora, IT administracije za obradu izbornog rezultata, pripremu računarske mreže i drugih informatičkih resursa potrebnih za obradu izbornog rezultata, bezbijednost računarske mreže, pomoćnika koordinatora projekta i administracije projekta vezano za elektronsku obradu i javno tabeliranje izbornog rezultata, komunikaciju sa opštinskim izbornim komisijama, pripremu preliminarnih i konačnih rezultata po biračkim mjestima za objavu u medijima i websajtu komisije, protokolarni poslovi i poslovi tehničke pomoći tokom konferencija za štampu za parlamentarne izbore.

Ugovori za zaposlenima Skupštine Crne Gore sklapani su shodno Sporazumu o stručno tehničkoj saradnji[25], koji je zaključen shodno članu 17 Zakona o izboru odbornika i poslanika, kojim je, između ostalog propisano da

[25] Broj 325 od 28.07.2020. godine

su državni organi, organi lokalne samouprave, drugi organi i organizacije dužni da pružaju stručnu i tehniču pomoć organima za sprovođenje izbora. Sporazumom nije utvrđeno pravo na naknadu za pružanje stručne i tehničke pomoći. Iznosi naknada za navedene poslove su se kretali od 500,00€ do 5.000,00€, za poslove koji su trajali 17 i 24 dana. Naknade su u pojedinim slučajevima bile različite za isto vrijeme trajanja ugovora i isti opis posla.

b) **Jedno lice** za obavljanje poslova regionalnog koordinatora mreže operatera za obradu podataka za sjevernu regiju za parlamentarne izbore sa naknadom od 3.000,00€ i trajanjem ugovora od 28.08.2020.g. do 20.09.2020. g..
c) Za obavljanje poslova operatera po oštinama je angažovano **21 lice**, sa nakanadama u rasponu od 100€ do 200€ i trajanjem ugovora od 30.08.2020. do 05.09.2020.g..
d) Za poslove izrade uvjerenja za izabrane poslanike sa **jednim licem**, sa naknadom u iznosu od 500,00€ i periodom zaključivanja od 17.09.2020. do 20.09.2020. g..
e) Za poslove edukatora biračkih odbora za parlamentarne sa **jednim licem**, sa naknadom u iznosu od 350,00€ i periodom zaključivanja od 15.08.2020. do 15.09.2020. g..
f) Za poslove obučavanja zaposlenih u DIK-u o primjeni Zakona o javnim nabavkama sa **jednim licem**, sa naknadom u iznosu od 300,00€ i periodom zaključivanja od 01.09.2020. do 04.09.2020. g..

Ugovor o djelu, kao oblik rada van radnog odnosa, regulisan je Zakonom o obligacionim odnosima, u skladu sa kojim poslodavac može sa određenim licem zaključiti ugovor o djelu, a koji za predmet imaju samostalnu izradu ili opravku određene stvari, samostalno izvršenje određenog fizičkog ili intelektualnog posla.

- Revizijom ugovora o djelu utvrđeno je da subjekat revizije:
  - nema plan angažovanja lica po osnovu ugovora o djelu;
  - nije donio kriterijume za izbor lica;
  - je ugovarao različiti iznos naknada za iste poslove i isti period zaključenja ugovora;
  - nije obezbijedio kontrolu/nadzor nad izvršenjem poslova;
  - nije obezbijedio izvještavanje o obavljenom poslu, a shodno tome ni mogućnost utvrđivanja da li su obavljeni poslovi za koje je zaključen ugovor.

8.7. Pozicija 431 - Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru

Na računu transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru evidentiraju se planirani iznosi (aproprijacije), mjesečno ili kvartalno odobravanje potrošnje (varanti/alokacije), zahtjevi za plaćanje i plaćanja bez odgovarajućeg činjenja protivusluge, a koja su vezana za učesnike u javnoj potrošnji, nosioce javne potrošnje, nevladin sektor i pojedince, pod uslovom da nemaju komercijalni karakter.

Planirana sredstva za Transfere za 2020. godnu iznosila su 797.800,00€ od čega je realizovano 796.035,00€ ili 99,78%. Transferi čine 53,40% ukupnog budžeta DIK-a. Zakonom o budžetu odobreni izdaci i izvršenje po ekonomskoj klasifikaciji 4 (sintetički računi) dato je u sledećoj tabeli:

NAZIV IZDATKA	431	ODOBRENO	IZVRŠENO	% IZVRŠENJA
Ostali transferi institucijama	4319	797.800,00	796.035,00	99,78
Ukupno		**797.800,00**	**796.035,00**	**99,78**

Izdaci po osnovu transfera institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru odnose se na prenos sredstava opštinskim izbornim komisijama i to za: materijalne troškove naknada članovima opštinskih izbornih komisija i naknade članovima biračkih odbora.

Državna izborna komisija je, na osnovu stava 2 čl. 112 Zakona o izboru odbornika i poslanika, donijela Odluku[26] o raspoređivanju sredstava opštinskim izbornim komisijama i visini naknade članovima organa za sprovođenje izbora[27] , kojom je utvrđena:

- Naknada za rad opštinskim izbornim komisijama u stalnom sastavu (po opštinama);
- Naknada za rad članovima biračkih odbora i
- Naknada za materijalne troškove opštinskih izbornih komisija.

Odlukom je utvrđeno da „Ukoliko nabavku dijela opreme i materijala za OIK izvrši Državna izborna komisija, opredijeljena sredstva za OIK iz stava ove Odluke pojedinačno će se umanjiti za iznos troškova nabavljenog materijala od strane DIK-a.“ Prema izjavi ovlašćenog lica, nije bilo nabavki opreme i materijala za OIK od strane Državne izborne komisije.

Zakonom o izboru odbornika i poslanika (čl. 112) utvrđeno je: „Sredstva za rad organa za sprovođenje izbora, izborni materijal i druge troškove za sprovođenje izbora obezbjeđuju skupština opštine za izbore odbornika, a Skupština za izbor poslanika. Zahtjev za dodjelu sredstava sa specifikacijom ukupnih troškova podnosi nadležna izborna komisija.“

- Opštinske izborne komisije nijesu dostavljale DIK-u zahtjeve za dodjelu sredstava sa specifikacijom ukupnih troškova, što nije u skladu sa čl. 112 Zakona o izboru odbornika i poslanika, kojim je propisano da zahtjev za dodjelu sredstava sa specifikacijom ukupnih troškova podnosi nadležna izborna komisija.

[26] br. 222 od 01.07.2020. godine
[27] Sprovedenih 30.08.2020. godine

Zakonom o izboru odbornika i poslanika (čl. 112) propisano je da Državna izborna komisija određuje način i vrši kontrolu upotrebe sredstava za rad organa za sprovođenje izbora.

Za prenos sredstava opštinskim izbornim komisijama, Ministarstvo finansija je, po zahtjevu Državne izborne komisije[28], otvorila račune kod poslovnoh banaka[29]. Ovlašćena lica za raspolaganje sredstvima na računima kod banaka bili su predsjednici OIK-a.

Po zahtjevu DIK-a, opštinske izborne komisije su dostavile izvještaje o utrošku ovih sredstava.

- Izvještaji Opštinskih izbornih komisija o utrošku sredstava nijesu potpuni i sastavljeni u istoj formi.

- Državna izborna komisija nije utvrdila način i vršila kontrolu upotrebe sredstava koje je uplaćivala opštinskim izbornim komisijama, što nije u skladu sa čl. 112 Zakona o izboru odbornika i poslanika kojim je propisano da DIK određuje način i vrši kontrolu upotrebe sredstava za rad organa za sprovođenje izbora.

8.8. Pozicija 441 – Kapitalni izdaci

Na računu kapitalni izdaci evidentiraju se planirani iznosi, mjesečno ili kvartalno odobravanje potrošnje, ugovaranje obaveza, zahtjevi za plaćanje i plaćanja koja se odnose na sve izdatke nastale po osnovu isplata za infrastrukturu opšteg značaja, lokalnu infrastrukturu, građevinske objekte, uređenje zemljišta, opremu, investiciono održavanje kao i ulaganja u hartije od vrijednosti, zalihe i ostalo.

Planirana sredstva za kapitalne izdatke za 2020. godnu iznosila su 39.192,50€ od čega je realizovano 21.774,25€ ili 55,56%. Kapitalni izdaci čine 1,46% ukupnog budžeta DIK-a. Zakonom o budžetu odobreni izdaci i izvršenje po ekonomskoj klasifikaciji 4 (sintetički računi) dato je u sledećoj tabeli:

NAZIV IZDATKA	413	ODOBRENO	IZVRŠENO	% IZVRŠENJA
Izdaci za opremu	4415	39.192,50	21.774,25	55,56
Ukupno		**39.192,50**	**21.774,25**	**55,56**

Uzorkom obuhvaćeni izdaci odnose se na nabavku mobilnih telefona i kompjuterske opreme.

[28] Br. 242 od 07.07.2020.
[29] Dopisi br. 06-3285/7 od 31.07.2020. I 3285/8 od 12.08.2020. godine

8.9. Pozicija 463 - Otplata obaveza iz prethodnog perioda

Na računu otplata obaveza iz prethodnog perioda evidentiraju se planirani iznosi (aproprijacije), mjesečno ili kvartalno odobravanje(varanti/alokacije), zahtjevi za plaćanja i plaćanja koja se odnose na sve izdatke nastale po osnovu isplate kojima se izmiruju obaveze iz prethodnog perioda.

Planirana sredstva za otplatu obaveza iz prethodnog perioda za 2020. godnu iznosila su 39.192,50€ od čega je realizovano 21.774,25€ ili 55,56%. Izdaci za otplatu obaveza iz prethodnog perioda čine 1,46% ukupnog budžeta DIK-a. Zakonom o budžetu odobreni izdaci i izvršenje po ekonomskoj klasifikaciji 4 (sintetički računi) dato je u sledećoj tabeli:

NAZIV IZDATKA	4630	ODOBRENO	IZVRŠENO	% IZVRŠENJA
Otplata obaveza iz prethodnog perioda	4630	4.542,28	4.541,28	100%
Ukupno		**4.542,28**	**4.542,28**	**100%**

- Od strane Držane izborne komisije nijesu dostavljeni na uvid Zahtjevi za plaćanje koji se odnose na izdatke nastale po osnovu otplate obaveza iz prethodnog perioda uz obrazloženje da je Ministarstvo finansija preusmjerilo sredstva na ovaj račun i da se radi o prinudnoj naplati po osnovu sudskih odluka. Dostavljena je dokumentacija (Predlozi za izvršenje) po osnovu kojih su nastali izdaci.

9. BLAGAJNIČKO POSLOVANJE

Ovlašćenje za podizanje gotovine za 2020. godinu, za potrebe DIK-a, imao je službenik Admir Durković[30].

Državna izborna komisija vodi elektronski dnevnik blagajne u okviru knjigovodstvenog programa "Blagajna".

U Glavnoj knjizi trezora, kao i u elektronskom dnevniku blagajne, iskazan je podatak da je, za period 01.01. do 31.12.2020. godine, sa Glavnog računa državnog trezora, za potrebe DIK-a, podignuto gotovine u iznosu od 4.915,22€.

Ukupni dugovni i potražni promet dnevnika blagajne iznosio je 5.151,67. Stanje blagajne na početku i na kraju perioda bilo je 0,00. Struktura izdataka isplaćenih iz blagajne, po ekonomskoj klasifikaciji, data je u sledećoj tabeli:

Račun	Naziv računa	Iznos
4127	Ostale naknade	1.490,00
4131	Administrativni materijal	33,21
4135	Rashodi za gorivo	50,00
4141	Službena putovanja	3.023,67

[30] Br.30 od 04.02.2020. godine

4143	Komunikacione usluge	172,80
4148	Usluge stručnog usavršavanja	145,54
	Ukupno	**4.915,22**

Isplate za izdatke po osnovu ostalih naknada u iznosu od 1.490,00€ izvršene su po Rješenju[31] (donesenom od strane predsjednika DIK-a) o određivanju visine i isplati naknade za rad članovima biračkog odbora na biračkim mjestima u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, naknada za rad predsjednicima, članovima i njihovim zamjenicima biračkih odbora za tri biračka mjesta, po pet članova i pet zamjenika, ukupno 30 lica.

Tačkom 134 Uputstva o radu državnog trezora[32] propisano je da "U roku od tri dana od dana povratka sa službenog putovanja zaposleni pravda akontaciju za službeno putovanje. Zaposleni koji nije pravdao prethodnu akontaciju ne može dobiti novu akontaciju."

Čl. 9 **Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru**[33] propisano je da "zaposleni je dužan da u roku od tri dana od dana povratka sa službenog putovanja, rukovodiocu ili licu koje on ovlasti podnese nalog za službeno putovanje sa obračunom putnih troškova, uz koji su priloženi odgovarajući dokazi o visini troškova (račun za smještaj i karta za prevoz) kao i izvještaj o službenom putovanju. Zaposlenom koji ne podnese nalog za službeno putovanje sa obračunom troškova u skladu sa stavom ovog člana, troškovi dnevnice i troškovi prevoza za službeno putovanje u zemlji neće se priznati."

- Ovlašćenje za podizanje gotovine za 2020. godinu, za potrebe DIK-a, imao je službenik[34], koji je bio ovlašćen i za punovažno potpisivanje[35] "*službenik za ovjeravanje*".
  Podizanje gotovine, isplate iz blagajne, vođenje elektronskog dnevnika blagajne, kao ostale materijalno-finansijske i računovodstvene poslove, obavlja jedno lice (računovođa)[36].
- Pojedini putni nalozi nijesu pravdani u roku od tri dana, što nije u skladu sa čl. 9 Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru i nemaju u prilogu troškovnik po osnovu koga je određen iznos akontacije i izvještaj o obavljenom službenom putu.

[31] Br. 269/60 od 31.08.2020. godine
[32] Sl. list CG", br. 053/14, 072/15, 069/19.
[33]"Sl. list CG", br. 040/16, 028/18 i 108/20.
[34] Br.30 od 04.02.2020. godine
[35] Kartoni deponovanih potpisa
[36] Radno mjesto br. 5 Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Službe Državne izborne komisije.

Državna izborna komisija treba da obezbijedi da zaposleni u roku od tri dana od dana povratka sa službenog putovanja, rukovodiocu ili licu koje on ovlasti podnose nalog za službeno putovanje sa obračunom putnih troškova, uz koji su priloženi odgovarajući dokazi o visini troškova (račun za smještaj i karta za prevoz) kao i izvještaj o službenom putovanju.

10. IMOVINA

Zakonom o državnoj imovini[37] (čl. 41) propisano je da se evidencija državne imovine vodi u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS), što znači, da je organizacija računovodstva imovine zasnovana na obračunskoj osnovi.

Zakonom o državnoj imovini (čl.44; 48; 50) utvrđeno je, da evidenciju nepokretnih i pokretnih stvari, na kojima svojinska prava i ovlašćenja vrši Crna Gora, a koje služe za obavljanje funkcije državnih organa, vode organi koji te stvari koriste. Evidencija pokretnih stvari i drugih dobara vodi se u knjigovodstvu korisnika imovine na osnovu izvršenog popisa, sa stanjem na dan 31. decembar godine za koju se vrši popis, prema računovodstvenoj vrijednosti, a dužni su da podatke o pokretnim i nepokretnim stvarima dostave organu uprave nadležnom za poslove imovine u elektronskoj formi, do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu.

Uredbom o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini[38], (čl. 6), propisano je, da se posebna evidencija pokretnih i nepokretnih stvari vodi u knjigovodstvu organa koji te stvari koristi na osnovu vjerodostojne knjigovodstvene dokumentacije, u skladu sa propisima o računovodstvu, jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Države i opština i razvrstavanju imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije.

U okviru Državne izborne komisije se vodi knjigovodstvo Osnovnih sredstava. Knjigovodstvena evidencija Osnovnih sredstava sadrži podatke pojedinačno i po grupama sredstava o nabavnoj, otpisanoj i sadašnjoj vrijednosti, kako je dato u sledećoj tabeli:

[37] "Sl. list CG", br. 021/09, 040/11.
[38] "Sl. list CG", br. 013/10.

R.B.	VRSTA OSNOVNIH SREDSTAVA	NABAVNA VRIJEDNOST	OTPISANA VRIJEDNOST	SADAŠNJA VRIJEDNOST
1	KANCELARIJSKI NAMJEŠTAJ	11.725,25	4.578,68	7.146,57
2	TRANSPORTNA SREDSTVA	36.690,00	34.638,00	2.052,00
3	KOMPJUTERSKA OPREMA	25.645,19	4.680,33	20.964,86
4	OSTALA OPREMA	17.990,40	8.463,99	9.526,41
5	FOTOKOPIRNE MASINE	4.821,39	1.413,16	3.408,23
UKUPNO:		**96.872,23**	**53.774,16**	**43.098,07**

U toku 2020.g. izvršena je nabavka opreme u iznosu od 21.774,25€, koja se odnosi na nabavku računarske opreme (12.349,26€) i mobilnih telefona u (9.424,99€).

Predsjednik Državne izborne komisije, donio je Rješenje o obrazovanju komisije za popis osnovnih sredstava[39] na dan 31.12.2020. g. Komisija je sačinila Izvještaj o popisu pokretnih i nepokretnih stvari sa stanjem na dan 31.12.2020. godine[40], sa sledećim podacima:

- Nabavna vrijednost osnovnih sredstava.....96,872.23
- Ispravka vrijednosti osnovnih sredstava 53,774.16
- Sadašnja vrijednost osnovnih sredstava.....43.098,07

Sekretar DIK-a je donio Odluku o isknjižavanju neupotrebljivih pokretnih stvari[41], a po predlogu popisne komisije.

Prema izjavi ovlašćenog lica, DIK je dostavio Upravi za imovinu podatke iz knjigovodstvene evidencije pokretnih stvari (obrasce Pl-1)[42].

- DIK koristi poslovne prostorije u zgradi, ul. Novaka Miloševa, Podgorica, u kojoj su smješteni i drugi državni organi (skupštinski odbori). Državna izborna komisija ne raspolaže dokumentacijom iz koje bi se moglo utvrditi da su im poslovne prostorije u kojima obavljaju djelatnost date na korišćenje.

[39] Br. 927. Od 29.12.2019. godine
[40] Br.28 od 29.01.2021. godine
[41] Br. 28/2 od 29.01.2021.

- DIK raspolaže sa dva službena vozila[43], a za korišćenje istih nije donio akt (odluku), kojim bi uredio način korišćenja i upotrebu prevoznih sredstava, zavisno od posebnih potreba i specifičnosti DIK-a, a u skladu sa Uredbom o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore[44].

11. JAVNE NABAVKE

Tokom 2020. godine su primjenjivani:

- **do 30.06.2020**. godine Zakon o javnim nabavkama ("Sl. list CG", br. 042/11, 057/14, 028/15 i 04/17) i
- **od 30.06.2020**. godine Zakon o javnim nabavkama ("Sl. list CG", br. 074/19).

Subjekat revizije je u skladu sa čl. 38 stav 4 Zakona o javnim nabavkama[45] donio Plan javnih nabavki[46] na koji je Ministarstvo finansija dalo Saglasnost[47]. Procijenjena vrijednost planiranih nabavki je iznosila 148.619,00€ od čega 69.620,00€ za robe, za usluge 78.999,00€.

Izmjenama plana[48], procijenja vrijednost nabavki za 2020. godinu je iznosila 134.088,00€ od čega se 59.839,00€ odnosi na robe, a na usluge 74.249,00€.

- Izvještaji o dodijeljenim javnim nabavkama su dostavljeni u propisanim rokovima i na propisanim obrascima, shodno propisima iz oblasti javnih nabavki.

Ukupna realizacija javnih nabavki po Izvještajima za 2020. godinu iznosi 101.411,10€.

Subjekat revizije je je, shodno primjeni dva zakonska rješenja u 2020. godini, sačinio dvije vrste izvještaja: do 30.06.2020. godine i od 30.06.2020. do 31.12.2020. godine, kao i Evidenciju o izuzećima od primjene u postupcima javnih nabavki (Obrazac 3).

[43] Škoda SUPERB AMBITION Business i Škoda Oktavia Ambition
[44] Uredba je objavljena u "Sl. listu CG", br. 21/2010, 57/2011, 63/2012, 17/2013, 19/2013 i 11/2015.
[45] "Sl. list CG", br. 042/11, 057/14, 028/15 i 042/17.
[46] Br. 18/4 od 30.01.2020. god
[47] Br. 03-968/1 od 30.01.2020. g.
[48] Broj 18/7 od 29.06.2020. godine

Izvještaj od 01.01.2020. do 30.06.2020. godine

Obrazac	Vrsta postupka	Iznos
A	Sprovedeni postupci i zaključeni ugovori	0,00
B	Sprovedene nabavke male vrijednosti	55.596,32
C	Sprovedene hitne nabavke	0,00
Ukupno:		**55.596,32**

Nabavke male vrijednosti, shodno Zakonu o javnim nabavkama, predstavljaju nabavke robe i usluga čija je procijenjena vrijednost javne nabavke do 15.000,00€ i nabavka radova čija je procijenjena vrijednost javne nabavke do 30.000,00€.

Komisija je na osnovu člana 30 stav 1 Zakona o javnim nabavkama Crne Gore[49] i Pravilnika o sadržaju akta i obrascima za sprovođenje nabavke male vrijednosti[50] donijela Odluku za sprovođenje nabavke male vrijednosti[51] kojom je utvrđen način pokretanja, sprovođenja i okončanja postupka nabavke male vrijednosti za nabavku robe i/ili usluga, procijenjene vrijednosti manje od 15.000,0€€, odnosno za nabavku radova procijenjene vrijednosti manje od 30.000,00€ za koju se ne primjenjuje neki od postupaka javne nabavke iz člana 20 Zakona o javnim nabavkama.

Odlukom su za nabavke male vrijednosti propisana su dva postupka:

1. Postupak nabavke procijenjene vrijednosti veće od 5.000,00€ sa PDV-om, a manje od 15.000,00€ za nabavku roba i usluga, odnosno manje od 30.000,00€ za radove;
2. Postupak nabavke procijenjene vrijednosti manje ili jednake od 5.000,00€ sa PDV-om za robe, usluge i radove.

Postupcima nabavke male vrijednosti realizovane su nabavke u vrijednosti od 55.596,32€. Nabavke su se odnosile na: usluge fiksne telefonije, usluge parking servisa, avio prevoz, nabavku mobilnih telefona, kotizacije za seminare, usavršavanje zaposlenih, kancelarijski materijal, održavanje web sajtova, održavanje automobila itd.

Uzorkom su obuhvaćena dva postupka: nabavka mobilnih telefona (9.424,99€) i održavanje web sajtova (3.000,00€). Uvidom u prateću dokumentaciju nijesu utvrđene nepravilnosti u dijelu poštovanja odredbi Zakona o javnim nabavkama i Odluke za sprovođenje nabake male vrijednosti, odnosno subjekat revizije je donio Odluku o pokretanju postupka nabavke male vrijednosti (Obrazac A), prikupio ponude od tri ponuđača, na Obrascu 1 – Zahtjevu za dostavljanje ponuda, priložio dokaz o slanju istih, sastavio Zapisnik

[49] "Službeni list Crne Gore", br. 042/11 od 15.08.2011., 057/14 od 26.12.2014., 028/15 od 03.06.2015., 042/17 od 30.06.2017. g.
[50] „Sl. list CG", br. 49/17, 54/17
[51] Broj 271 od 05.09.2017. g.

o prijemu, pregledu, ocjeni i vrednovanju ponuda na Obrascu 2, sačinio Obavještenje o ishodu postupka nabavke male vrijednosti na Obrascu 3.

Subjekat revizije je sačinio Statistički izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama (Obrazac 2) i Izvještaj o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke, u skladu sa Zakonom o javnim nabvkama i Pravilnikom o obrascima izvještaja u postupcima javnih nabavki[52].

Izvještaj od 30.06.2020. do 31.12.2020. godine

Obrazac	Vrsta postupka	Iznos
2	Sprovedeni postupci i zaključeni ugovori	0,00
3	Sprovedene nabavke i zaključene ugovore /račune za jednostavne nabavke	45.814,78
Ukupno:		**45.814,78**

Jednostavne nabavke, shodno Zakonu o javnim nabavkama i Pravilniku o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki[53] predstavljaju nabavke:

1. roba, usluga i radova procijenjene vrijednosti na godišnjem nivou do 5.000,00 eura;
2. roba i usluga procijenjene vrijednosti na godišnjem nivou jednake i veće od 5.000,00 eura, a manje od 20.000,00 eura;
3. radova procijenjene vrijednosti na godišnjem nivou jednake ili veće od 5.000,00 eura, a manje od 40.000,00 eura;

Postupcima jednostavnih nabavki realizovane su nabavke u vrijednosti od 45.814,78€. Nabavke su se odnosile na: usluge stručnog usavršavanja, parking servisa, fiksne telefonije, objave izbornih lista, stručno usavršavanje, objava konačnih rezultata, uvjerenja za poslanike, tehnički pregled, osiguranje vozila itd.

Uzorkom je obuhvaćen jedan postupak, nabavka usluge obezbjeđenja multimedijalnog servisa, za edukaciju biračkih odbora, procijenjene vrijednosti 19.500,00€. Uvidom u prateću dokumentaciju nijesu utvrđene nepravilnosti u dijelu poštovanja odredbi Zakona o javnim nabavkama i Pravilnikom za sprovođenje jednostavne nabavke, odnosno subjekat revizije je Objavio zahtjev za dostavljanje ponuda za jednostavne nabavke (Obrazac 1), sačinio Zapisnik o otvaranju ponuda (Obrazac 3), Zapisnik o pregledu, ocjeni i vrednovanju ponuda (Obrazac 4), Obavještenje o ishodu postupka jednostavne nabavke (Obrazac 5), i zaključio Ugovor o nabavci usluga[54]

[52] "Službeni list Crne Gore", br. 060/20 od 21.06.2020. g.
[53] „Službeni list Crne Gore“, br. 061/20 od 24.06.2020, 065/20 od 03.07.2020.g.
[54] Broj: 02-9/7 od 20.08.2020. godine

- Revizijom odabranih postupaka nabavki male vrijednosti i jednostavnih nabavki, nijesu utvrđene nepravilnosti u dijelu poštovanja Zakona o javnim nabavkama, Odluke za sprovođenje nabavke male vrijednosti i Pravilnikom o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki.

Subjekat revizije je u maju mjesecu 2021. godine donio sledeće pravilnike: Pravilnik o načinu pokretanja postupka javne nabavke, Pravilnik za postupak izrade i praćenja realizacije plana javnih nabavki i Pravilnik za postupak izrade i praćenje realizacije plana javnih nabavki.

Izuzeća za nabavke specifičnih predmeta su definisana članom 14 stav 1 tačka 1 i 16 Zakona o javnim nabavkama[55], kojim je je precizirano da se Zakon ne primjenjuje na:

- kupovinu ili zakup zemljišta, građevinskih objekata ili druge nepokretne imovine kao i prava koja se na njih odnose (tačka 1) i
- nabavke izbornog materijala.

Komisija je u 2020. godini realizovala nabavke shodno izuzećima od primjene Zakona o javnim nabavkama u vrijednosti od 235.418,61€. Nabavke su se odnosile na Izborni materijal: paravane za glasanje, glasačke kutije, stolnjaci, zastave, štampanje glasačkih listića i zakup sale, kako je prikazano u Evidenciji o izuzećima od primjene u postupcima javnih nabavki (Obrazac 3), shodno Pravilniku o obrascima evidencija u postupcima javnih nabavki[56].

Evidencija o izuzećima od primjene u postupcima javnih nabavki - Obrazac 3

Redni broj	Vrsta predmeta nabavke	Predmet	Procijenjena vrijednost	Naziv izabranog ponuđača
1.	Robe	Izborni materijal - paravani za glasanje	50.000,00	M Promo doo Podgorica
2.	Robe	Izborni materijal - glasačke kutije	55.000,00	Grand Design doo PG
3.	Robe	Izborni materijal - stolnjaci	9.500,00	M Promo doo Podgorica
4.	Robe	Izborni materijal - zastave	6.500,00	Šajo doo Podgorica
5.	Robe	Izborni materijal - štampanje glasačkih	58.987,50	Merkator International
6.	Robe	Zakup sale	55.431,11	"Hotel Crna Gora" doo
Ukupno			**235.418,61**	

Štampanje izbornog materijala[57] se, shodno fakturi[58] **se odnosilo na**: glasačke listiće, zapisnike o radu opštinske izborne komisije, izvještaj o rezultatima glasanja, šablone glasačkih listića, primjedbe članova biračkog odbora, zapisnik o primopredaji izbornog materijala, tim povjerenika za glasanje putem pisma, kontrolni list, zapisnik o radu biračkog odbora, dešavanja u toku glasanja, evidencija o akreditovanim posmatračima, zbirne liste, zahtjev za glasanje putem pisma, podmetač, priručnik za obuku biračkih odbora, pravila i uputstva za rad organa za sprovođenje izbora.

[55] "Službeni list Crne Gore", br. 074/19 od 30.12.2019. godine
[56] "Sl. list CG", br. 061/20.
[57] Merkator – grafički centar
[58] br. 001-2475 od 28.08.2020. g.

U **Pravilima o jedinstvenim standardima za izborni materijal**[59] navodi se da **izborni materijal podrazumijeva**: glasačku kutiju, mobilnu glasačku kutiju, zbirnu izbornu listu, glasački listić, šablon za glasački listić, kutiju za čuvanje kontrolnih kupona i paravani za glasanje.

- Državna izborna komisija je realizovala nabavke stolnjaka, zastava, usluge štampe priručnika za obuku biračkih odbora i pravila i uputstava za rad organa za sprovođenje izbora, a da nije sprovela odgovarajući postupak javne nabavke, jer je navedene predmete nabavke tretirala kao izborni materijal koji je izuzet od primjene Zakona o javnim nabavkama. Navedeni predmeti ne predstavljaju izborni materijal, pa njihovo izuzeće od primjene Zakona o javnim nabavkama nije u skladu sa čl. 14 istog Zakona.

Odluka o zaključivanju **ugovora o zakupu poslovnih prostorija u hotelu "Hilton""**[60] je donešena **09.07.2020.** godine, sa obrazloženjem Komisije da je u obavezi da što bezbjednije sprovede parlamentarne i lokalne izbore u pet opština, uzimajući u obzir specifičnu epidemiološku situaciju u Crnoj Gori.

Dopisom[61] upućenom Vladi Crne Gore, dana 12.08.2020. godine se navodi da je Komisija na sjednici koja se održala tog dana razmatrala pitanje zakupa prostorija u hotelu "Hilton" u kojoj trenutno održava sjednice, kako bi se ispoštovale mjere Nacionalnog koordinacionog tijela o što bezbjednijem sprovođenju izbora. Navodi se i da Komisija koristi prostorije ovog hotela od 10.07.2020. godine, a okvirno je planirano njihovo korišćenje do kraja septembra.

Vlada je Zaključkom[62] odobrila preusmjerenje sredstava u iznosu od 70.000,00€ s potrošačke jedinice Rezerve (Tekuća budžetska rezerva) na potrošačku jedinicu Državna izborna komisija na Program: Izbori i statistika – Ostale usluge.

Ugovor o zakupu[63] je zaključen 09.07.2020. godine. Predmet ugovora je zakup poslovnog prostora (dvije sale), u ukupnom iznosu od 70.000,00€. Ugovor je zaključen na period od 67 dana, u periodu od 10.07.2020. godine do 10.07.2020. godine.

Anexom br. 1 Ugovora o zakupu[64] promijenjen je član 2 osnovnog ugovora: "Ukoliko se po ispostavljenim fakturama utvrdi da je ukupan iznos manji od 70.000,00€, Zakupodavac i Zakupoprimac su saglasni da je ukupan iznos zakupa zbir ispostavljenih faktura u periodu od 10.07.2020. godine do 14.09.2020. godine."

[59] "Službeni list Crne Gore", br. 015/14 od 25.03.2014. godine
[60] Broj 253
[61] Broj 447
[62] Broj: 07-3982 od 13.08.2020. godine
[63] Broj 292 od 09.07.2020. g.
[64] Broj 253/3 od 11.09.2020,

Shodno Ugovoru, ispostavljene su četiri fakture.

Uvidom u fakture je utvrđeno da su iste ispostavljene za usluge "Conference & Banqueting package" kao i da su iznosi na dnevnom nivou različiti. Iz faktura se ne može precizno utvrditi koje su usluge u pitanju kao ni jedinična cijena usluge.

Obzirom da su cijene na dnevnom nivou različite a imajući u vidu nedovoljno jasno izražene fakturisane usluge, kao i da se u samom opisu usluge navodi "Banqueting package" revizor je mišljenja da se ne radi isključivo o zakupu već i o dodatnim uslugama, što se nije moglo podvesti pod izuzeća od Zakona o javnim nabavkama, već se morao sprovesti adekvatan postupak javne nabavke, i shodno tome izabrati najpovoljnija ponuda, u skladu sa načelima ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti upotrebe javnih sredstava, obezbjeđivanja konkurencije, transparentnosti, ravnopravnosti, slobode i zabrane diskriminacije.

Hotel "Hilton"

Datum fakture	Usluga	Broj fakture	Broja fakturisanih dana	Iznos fakture(€)
31.07.2020.	Conference & Banqueting package	55822	22	16.278,35
18.08.2020.	Conference & Banqueting package	56018	18	14.717,29
01.09.2020.	Conference & Banqueting package	56239	14	12.145,23
18.09.2020.	Conference & Banqueting package	56550	14	12.290,23
	Ukupno:		68	55.431,10

- Državna izborna komisija je sprovela, bez primjene Zakona o javnim nabavkama, nabavku zakupa dvije sale u hotelu "Hilton", za potrebe "bezbjednog sprovođenja parlamentarnih i lokalnih izbora u pet opština, uzimajući u obzir specifičnu epidemiološku situaciju u Crnoj Gori", na osnovu tačke 1 stav 1 čl. 14 Zakona o javnim nabavkama koji propisuje da se zakon ne primjenjuje na "kupovinu ili zakup zemljišta, građevinskih objekata ili druge nepokretne imovine kao i prava koja se na njih odnose" Uvidom DRI u ispostavljene fakture utvrđeno je da su osim zakupa sale, predmet nabavke bile i usluge hrane i pića (Conference&banqueting package), koje nijesu izuzete od primjene Zakona o javnim nabavkama.

12. SISTEM UNUTRAŠNJIH FINANSIJSKIH KONTROLA

Subjekat revizije do početka revizije nije sprovodio aktivnosti shodno Zakonu o upravljanju i unutrašnjm kontrolama u javnom sektoru.[65]

Državni revizor je u toku revizije obaviješten da je subjekat revizije stupio u kontakt sa Ministarstvom finansija – Direktoratom za centralnu harmonizaciju, kako bi na najbolji način organizovali oblast unutrašnjih finansijskih kontrola i oblast unutrašnje revizije.

Podgorica, 19.07.2021. godine

Rukovodilac Kolegijuma DRI
dr Branislav Radulović
Senator DRI

[65] "Sl. list CG", br. 075/18.

Prilog broj 1

Pregled uplaćenih sredstava na račune opštinskih izbornih komisija

R.broj	Banka	OIK	Datum otvaranja	Broj računa	Ukupno uplaćeno	Uplate DIK-a iz trezora	Razlika
1	Prva b.	Tuzi	31.07.2020	535-0000000019895-49	31.550,00	24.550,00	7.000,00
2	Prva b.	Žabljak	31.07.2020	535-0000000019890-64	19.130,00	19.130,00	0,00
3	Prva b.	Kotor	31.07.2020	535-0000000019882-88	69.295,28	21.730,00	47.565,28
4	Prva b.	Andrijev.	31.07.2020	535-0000000019887-73	15.010,00	15.010,00	0,00
5	Prva b.	Mojkovac	31.07.2020	535-0000000019908-10	18.450,00	18.450,00	0,00
6	Prva b.	Nikšić	31.07.2020	535-0000000019885-79	78.920,00	78.920,00	0,00
7	Prva b.	Bar	31.07.2020	535-0000000019910-04	45.200,00	45.200,00	0,00
8	Prva b.	Plužine	31.07.2020	535-0000000019902-28	20.310,00	20.310,00	0,00
9	Prva b.	Šavnik	31.07.2020	535-0000000019903-25	20.283,19	19.970,00	313,19
10	Prva b.	Pljevlja	31.07.2020	535-0000000019911-98	54.160,00	54.160,00	0,00
11	Prva b.	B.Polje	31.07.2020	535-0000000019886-76	57.721,37	57.720,00	21,37
12	Prva b.	Ulcinj	31.07.2020	535-0000000019896-46	30.620,00	29.620,00	1.000,00
13	CKB	H.Novi	31.07.2020	510000000012154000	35.055,05	35.040,00	15,05
14	CKB	Plav	12.08.2020	510000000012220000	21.616,90	20.630,00	986,90
15	CKB	Tivat	31.07.2020	510000000012186000	14.844,42	14.830,00	14,42
16	CKB	Gusinje	31.07.2020	510000000012200000	11.521,99	11.500,00	0,00
17	ADDIKO	Budva	31.07.2020	555-9003162114-71	38.490,02	17.490,00	21.000,02
18	NLB	Cetinje	31.07.2020	530-0000000028963-36	28.910,00	28.110,00	800,00
19	Erste	Petnjica	31.07.2020	1131747	18.205,00	18.205,00	0,00
20	POB	Podgorica	31.07.2020	550-0000000019773-31	126.330,00	123.280,00	3.050,00
21	POB	Danilovgr	31.07.2020	550-0000000019771-37	25.230,00	25.230,00	0,00
22	POB	Berane	31.07.2020	550-0000000019769-43	39.240,00	39.240,00	0,00
23	POB	Kolašin	31.07.2020	550-0000000019772-34	25.050,00	25.050,00	0,00
24	POB	Rožaje	31.07.2020	550-0000000019770-40	32.660,00	32.660,00	0,00
				UKUPNO	**877.803,20**	**796.035,00**	**81.768,20**

Prilog broj 2

Pregled sredstava koja su, u 2020. godini, sa računa OIK vraćena na Glavni račun trezora

R.B.	Opštinska izborna komisija	Banka	Broj žiro računa	Datum Povraćaja	Iznos
1	Opštinska izborna komisija Budva	Addiko banka	555-9003162114-71	18.12.2020.	4,86
2	Opštinska izborna komisija Andrijevica	Prva banka	535-19887-73	31.12.2020.	36,40
3	Opštinska izborna komisija Bar	Prva banka	535-19910-04	31.12.2020.	286,27
4	Opštinska izborna komisija Pljevlja	Prva banka	535-19911-98	31.12.2020.	144,58
5	Opštinska izborna komisija Žabljak	Prva banka	535-19890-64	31.12.2020.	3,23
6	Opštinska izborna komisija Mojkovac	Prva banka	535-19908-10	31.12.2020.	3.348,17
7	Opštinska izborna komisija Plužine	Prva banka	535-19902-28	31.12.2020.	7,15
8	Opštinska izborna komisija Nikšić	Prva banka	535-19885-79	31.12.2020.	4,66
9	Opštinska izborna komisija Ulcinj	Prva banka	535-19896-46	31.12.2020.	997,33
10	Opštinska izborna komisija Tuzi	Prva Banka	535-19895-49	31.12.2020.	59,63
11	Opštinska izborna komisija Herceg Novi	CKB	510-121541-40	22.12.2020.	106,69
				UKUPNO	**4.998,97**

Pregled sredstava koja su, u 2021. godini, sa računa OIK vraćena na Glavni račun trezora

R.B.	Opštinska izborna komisija	Banka	Broj žiro računa	Datum Povraćaja	Iznos
1	Opštinska izborna komisija Podgorica	POB	550-0000000019773-31	31.07.2020.	2,04
2	Opštinska izborna komisija Danilovgrad	POB	550-0000000019771-37	31.07.2020.	66,63
3	Opštinska izborna komisija Berane	POB	550-0000000019769-43	31.07.2020.	1.254,65
4	Opštinska izborna komisija Kolašin	POB	550-0000000019772-34	31.07.2020.	2,37
5	Opštinska izborna komisija Rožaje	POB	550-0000000019770-40	31.07.2020.	0,54
				UKUPNO	**1.326,23**